

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA
INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI**

**METODOLOGIA
PRIVIND IMPLEMENTAREA
EVALUĂRII CRITERIALE PRIN DESCRIPTORI**

Clasa a II-a

(ediția a II-a, actualizată și completată)

Chișinău, 2017

37.091:373.3(072)

M 61

Aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum (Ordinul Ministerului Educației nr. 623 din 28 iunie 2016)

Ediția a II-a, aprobată la Consiliul Științifico-Didactic al IȘE din 27.12.2017

Coordonatori:

- **Lilia POGOLȘA**, dr. hab., prof. univ., IȘE
- **Nicolae BUCUN**, dr. hab., prof. univ., IȘE
- **Valentin CRUDU**, dr., MECC
- **Valentina GAICIUC**, MECC

Autori:

- **Mariana MARIN**, dr., conf. univ., IȘE
- **Valentina GAICIUC**, MECC
- **Ludmila URSU**, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău
- **Oxana PALADI**, dr., conf. univ., IȘE
- **Nelu VICOL**, dr., conf. univ., IȘE
- **Angela CURACIȚCHI**, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău
- **Daniela STATE**, grad did. sup., Liceul „Columna”, mun. Chișinău
- **Natalia DARIU**, grad did. sup., IPSP „Grigore Vieru”, or. Ștefan Vodă
- **Valentina ARION**, grad did. I., IPG „Ioan Vodă”, s. Hagimus, r-onul Căușeni
- **Viorica MĂȚILĂ-PARFENI**, grad did. sup., IPLT „Mihai Eminescu”, mun. Bălți
- **Stela BALTAG**, grad did. sup., IPLT „Ion Creangă”, mun. Chișinău
- **Lucia PÎRĂU**, grad did. I., IPLT „Mihai Eminescu”, mun. Bălți
- **Diana GATMAN**, grad did. I., IPG „Pelivan”, s. Pelivan, r-onul Orhei
- **Ana VARTIC**, DGETS mun. Chișinău
- **Daniela COTOVIȚCAIA**, MECC
- **Ala NIKITCENKO**, MECC
- **Nadejda DIMITROVA**, MECC
- **Ana STOLETNEAIA**, US din Comrat
- **Tamara DEMCENCO**, grad did. sup., IPLT „Aleksandr Pușkin”, mun. Chișinău
- **Snejana NIKIFORȚEVA**, grad did. II, IPLT „Vasil Levski”, mun. Chișinău
- **Irina LIVIȚCHI**, IPLT „Gheorghe Asachi”, mun. Ungheni

Recenzenți:

- **Angela TELEMAN**, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău
- **Silvia GOLUBIȚCHI**, dr., conf. univ., US din Tiraspol (cu sediul la Chișinău)
- **Aliona BRIȚCHI**, dr., US „A. Russo” din Bălți
- **Rodica AGAFIAN**, grad did. I, OLSDÎ Orhei

© Institutul de Științe ale Educației, 2017

Toate drepturile rezervate

ISBN 978-9975-48-121-2.

Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori : clasa a 2-a / Mariana Marin, Valentina Gaicuc, Ludmila Ursu [et al.] ; coord.: Lilia Pogolșa [et al.] ; Inst. de Științe ale Educației. – Chișinău : Institutul de Științe ale Educației, 2017 (Tipogr. "Cavaioli"). – 53 p.

Referințe bibliogr.: p. 48-49 (27 tit.).

ISBN 978-9975-48-121-2.

37.091:373.3(072)

M 61

CUPRINS

ABREVIERI	4
1. PREZENTARE GENERALĂ	5
1.1. Scopul și obiectivele.....	5
1.2. Acțiunile manageriale de implementare.....	6
2. STRATEGIA GENERALĂ A EVALUĂRII CRITERIALE PRIN DESCRIPTORI	7
2.1. Concepția evaluării criteriale prin descriptori.....	7
2.2. Actualizarea noțiunilor de bază ale ECD.....	8
2.3. Tipuri de evaluare în contextul ECD.....	10
3. ORGANIZAREA PROCESULUI DE EVALUARE CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI ÎN CLASA A II-A	12
3.1. Utilizarea calificativelor în clasa a II-a.....	12
3.2. Produse școlare recomandate și criterii de succes.....	13
3.2.1. <i>Limba și literatura română</i>	14
3.2.2. <i>Matematică</i>	17
3.2.3. <i>Științe</i>	19
3.2.4. <i>Educația moral-spirituală</i>	20
3.2.5. <i>Educația muzicală</i>	21
3.2.6. <i>Educația plastică</i>	22
3.2.7. <i>Educația tehnologică</i>	23
3.2.8. <i>Educația fizică</i>	23
3.2.9. <i>Limba străină (primul an de studiu)</i>	24
3.3. Produse opționale	26
4. PROIECTAREA EVALUĂRII CRITERIALE PRIN DESCRIPTORI	26
4.1. Proiectarea eșalonată a ECD.....	26
4.2. Proiectarea de lungă durată din perspectiva ECD.....	27
4.2.1. <i>Proiectarea administrării disciplinei</i>	28
4.2.2. <i>Proiectarea unităților de învățare</i>	30
4.3. Proiectarea de scurtă durată din perspectiva ECD.....	32
5. PROCESAREA ȘI INTERPRETAREA DATELOR EVALUĂRII ÎN CLASA A II-a	34
5.1. Documente școlare și instrumente de monitorizare a performanțelor.....	34
5.2. Stabilirea calificativelor.....	35
5.3. Înregistrarea calificativelor.....	36
5.4. Procedul „R” - RECUPERARE.....	36
5.5. Verificarea probelor de evaluare sumativă.....	37
5.6. Tehnologia evaluării sumative orale (ESO).....	37
5.7. Diagrama de monitorizare a performanțelor elevilor.....	39
5.8. Portofoliul performanțelor școlare ale elevului.....	42
5.9. Tabelul de performanță școlară.....	42
BIBLIOGRAFIE	44
Anexa 1 Plan de recuperare. Modele orientative.....	46
Anexa 2 Tabelul de performanță școlară, clasa a II-a (instruire în limba română).....	47

ABREVIERI

MECD	- Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a II-a
ECD	- Evaluare criterială prin descriptori
EI	- Evaluare inițială
ES	- Evaluare sumativă
ESO	- Evaluare sumativă orală
EA	- Evaluare anuală
EFE	- Evaluare formativă în etape
EFP	- Evaluare formativă punctuală
EFI	- Evaluare formativă interactivă
FB	- Calificativul <i>Foarte Bine</i>
B	- Calificativul <i>Bine</i>
S	- Calificativul <i>Suficient</i>
ind.	- Nivelul de performanță <i>Independent</i>
ghid.	- Nivelul de performanță <i>Ghidat de învățător</i>
spr.	- Nivelul de performanță <i>Cu mai mult sprijin</i>

1. PREZENTARE GENERALĂ

1.1. Scopul și obiectivele

Prezenta metodologie (în continuare – MECD) stabilește modul de organizare și realizare a procesului de evaluare criterială prin descriptori în clasa a II-a.

MECD are **scopul** de a reglementa acțiunile manageriale și didactice privind continuarea procesului de implementare a evaluării criteriale prin descriptori și este elaborată în contextul actualizării următoarelor documente:

- *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori în clasele I-II* (aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr.623 din 28 iunie 2016);
- *Evaluarea criterială în bază de descriptori. Clasa a II-a. Ghid metodologic* (aprobat la Consiliul național pentru curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr.256 din 28 aprilie 2017).

Prin actualizarea realizată se asigură continuitatea procesului de implementare a procesului de evaluare criterială prin descriptori în clasele I-III în baza corelării cu:

- *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa I (ediția a II-a, actualizată și completată)* (ediția I aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015; ediția a II-a aprobată la Consiliul Științifico-Didactic al IȘE din 27.12.2017);
- *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a III-a* (aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr.70 din 05 septembrie 2017).

În vederea atingerii scopului propus, MECD stipulează următoarele **obiective**:

- Confirmarea concepției ECD prin actualizarea și completarea noțiunilor de bază și în contextul continuității în clasele I-III;
- Explicitarea psihopedagogică a impactului evaluării pentru autonomia școlarului mic;
- Inițierea în proiectarea didactică eșalonată din perspectiva ECD;
- Utilizarea coerentă a produselor școlare, criteriilor și descriptorilor în cadrul strategiilor de evaluare: formelor, metodelor, tehnicilor, instrumentelor de evaluare;
- Optimizarea procesării datelor evaluării în documente școlare și instrumente de monitorizare a performanțelor elevilor;
- Interpretarea rezultatelor obținute în activitatea de evaluare formativă și managementul recuperării ameliorative;
- Valorificarea rezultatelor școlare ale elevilor în vederea diferențierii și individualizării învățării;
- Analiza reflectiv-critică și formularea judecăților de valoare proprii privind necesitatea schimbărilor în cultura evaluativă;
- Manifestarea culturii evaluative din perspectiva învățământului centrat pe competențe și a tendințelor de modernizare a evaluării.

1.2. Acțiunile manageriale de implementare

Realizarea scopului și a obiectivelor stipulate necesită un sistem de acțiuni manageriale de implementare a MECD, coordonat la toate nivelurile implicate.

- **Specialiștii responsabili de învățământul primar din cadrul OLSDÍ:**
  - vor informa managerii instituțiilor de învățământ despre MECD, în primele zile ale publicării prezentului document;
  - vor aduce la cunoștința cadrelor didactice și manageriale că, începând cu anul de învățământ 2018-2019, proiectarea didactică în baza ECD la clasa a II-a se va realiza eșalonat, urmărind cumularea treptată a experienței;
  - vor organiza activități de tip seminare instructive, mese rotunde, consilieri metodice privind implementarea MECD;
  - vor asigura formarea managerilor și a cadrelor didactice din raion/municipiu în vederea implementării MECD, la nivelul instituțiilor de formare continuă și la nivel local;
  - vor elabora planul de monitorizare a implementării ECD în învățământul primar;
  - vor monitoriza activitățile de pedagogizare și consiliere a părinților privind implementarea ECD.
- **Managerii școlari responsabili de învățământul primar** (director/director-adjunct, șef comisie metodică):
  - vor informa cadrele didactice din instituții despre MECD, în primele zile ale publicării prezentului document;
  - vor aduce la cunoștința cadrelor didactice că, începând cu anul de studii 2018-2019, proiectarea de lungă durată în baza ECD la clasa a II-a se va realiza eșalonat, pe parcursul unităților de învățare; nu vor impune imediat variantele de proiectare extinse din perspectiva ECD, dar vor susține și vor promova implementarea treptată a acestora;
  - vor asigura formarea tuturor cadrelor didactice privind implementarea ECD în clasa a II-a, la nivelul instituțiilor de formare continuă și la nivel local;
  - vor organiza ședințe, mese rotunde, consilieri metodice privind implementarea MECD;
  - vor întocmi planuri de acțiuni de formare a cadrelor didactice privind implementarea ECD;
  - vor elabora planul de monitorizare a implementării ECD;
  - vor organiza activități de pedagogizare și consiliere a părinților privind implementarea ECD.
- **Cadrele didactice care predau la clasa a II-a:**
  - vor studia cu atenție MECD și vor iniția implementarea la nivelul proiectărilor didactice, în procesarea și interpretarea datelor evaluării, precum și la nivelul demersului didactic propriu-zis;
  - vor participa la activități de dezvoltare profesională în cadrul instituțiilor de formare continuă și seminarelor raionale și instituționale, în vederea implementării MECD;
  - vor informa părinții, în cadrul ședințelor din debutul anului școlar, despre MECD și despre Tabelul de performanță școlară în care se vor sintetiza rezultatele elevului pe parcursul clasei a II-a la disciplinele școlare, precum și caracteristicile manifestărilor comportamentale ale copilului la școală.

2. STRATEGIA GENERALĂ A EVALUĂRII CRITERIALE PRIN DESCRIPTORI

2.1. Concepția evaluării criteriale prin descriptori

În conformitate cu prevederile Codului Educației al Republicii Moldova [1]¹, **ECD constituie un sistem de eficientizare permanentă și diferențiată a învățării, predării și evaluării prin introducerea criteriilor și descriptorilor, fără acordarea notelor.**

Excluderea notelor este argumentată din perspectiva particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul primar. Vârsta școlară mică este dominată de o motivație extrinsecă, iar pentru succesul școlar veridic, dar și formarea armonioasă a personalității, este importantă motivația intrinsecă.

Școlarul mic nu este în măsură să se autoevalueze prin notă. El percepe nota drept o laudă sau o pedeapsă, o atitudine pozitivă sau negativă a cadrului didactic. Astfel, acordarea notelor la vârsta școlară mică sprijină, cu precădere, motivația extrinsecă, iar introducerea descriptorilor urmărește dezvoltarea motivației intrinseci în contextul asigurării continuității la nivelurile preșcolar și primar.

Concepția ECD nu prevede o simplă înlocuire a notelor prin calificative. Importantele decizii evaluative se referă la descriptori de performanță raportați la criterii de evaluare.

▪ **Baza metodologică** a ECD este *evaluarea pentru învățare*.

▪ **Obiectivul principal** al ECD rezidă în îmbunătățirea rezultatelor obținute individual sau în grup, contribuind la motivarea pentru învățare, la (auto)corectarea greșelilor, prin urmare la o evoluție a dezvoltării personalității școlarului mic.

Atingerea obiectivului principal în procesul ECD determină următoarele **obiective**:

- *trierea informației* cu referire la progresul, lacunele și obstacolele de învățare întâlnite de elev; interpretarea informației în baza unor criterii stabilite în prealabil;
- *diagnosticarea, în măsura posibilităților*, a factorilor care se află la originea dificultăților de învățare atestate la elevi;
- *adaptarea activităților* de instruire și de învățare, în funcție de interpretarea informației culese.

▪ Fiind subordonat interesului superior al copilului, procesul ECD se fundamentează pe un sistem unitar de **principii**:

principii psiho-pedagogice

- principiul centrării pe personalitatea celui evaluat (educat), pe caracteristicile sale individuale și de vârstă;
- principiul motivării pentru învățare;
- principiul confidențialității;
- principiul succesului;
- principiul transparenței și participării la

principii didactice

- principiul relevanței și eficienței;
- principiul integranței procesului educațional de predare-învățare-evaluare;
- principiul priorității autoevaluării;
- principiul flexibilității în alegerea instrumentelor de evaluare;
- principiul corelării evaluării formative cu

¹ **Articolul 16. Evaluarea și scara de notare.** (5) În învățământul primar, evaluarea rezultatelor învățării este criterială și se efectuează prin descriptori.

Articolul 152. Prezentul cod intră în vigoare în 30 de zile de la publicare, cu excepția: d) art. 16 alin. (5), în partea ce ține de evaluarea rezultatelor învățării prin descriptori, care se pune în aplicare din anul 2015, începând cu clasa I.

Articolul 3. Noțiuni principale. În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni principale semnifică:

descriptori – criterii calitative de evaluare care descriu modul de manifestare a competențelor elevului și permit determinarea gradului de realizare a acestora (minim, mediu, maxim). În conformitate cu nivelul atins, descriptorii permit acordarea de calificative (suficient, bine, foarte bine).

procesul evaluării (copil/părinte/
reprezentant legal al copilului).

cea sumativă.

2.2. Actualizarea noțiunilor de bază ale ECD

▪ **Obiectul evaluării** în școala primară îl constituie rezultatele școlare individuale ale copilului.

Spectrul rezultatelor vizate este determinat de curriculumul școlar centrat pe formarea de competențe. De fapt, nu evaluăm competențe, dar „urme” vizibile ale acestora, adică produsele prin care se ajunge la rezultatele elevilor [19, p.130].

▪ **Produsul școlar** reprezintă un rezultat școlar proiectat pentru a fi realizat de către elev și măsurat, apreciat de către cadrul didactic, elevul însuși, colegii și, eventual, părinții.

Termenul *produs* ca forma în care informația este stocată și procesată este enunțat în Modelul lui Guilford, alături de *conținut* și *proces*. În acest context, produsul relatează despre tipurile de informații pe care le procesează de la tipurile de conținut. Produsul este rezultatul operațiunii efectuate de individ și este compus din două elemente „dimensiuni”: conținutul – element asupra căruia se va efectua operațiunea; operațiunea – activitate intelectuală produsă de individ care se aplică obiectului [20, p. 27]. Reieșind din interpătrunderea și inseparabilitatea acestor două dimensiuni, MECD admite formularea produselor școlare atât pornind de la conținut (de ex.: Poezia recitată), cât și de la operațiune (de ex.: Transcriere de text).

▪ **Criteriile de evaluare** sunt seturi de calități importante care se regăsesc în produsele învățării și care trebuie să se prezinte ca un sistem, într-o unitate integră și inseparabilă cu produsul respectiv.

Sintagma „criterii de evaluare” se utilizează doar de către cadrele didactice în medii profesionale, la scrierea rapoartelor, lucrărilor metodice, articolelor etc. Criteriile de evaluare se prezintă elevilor în formă de **criterii de succes**, formulate în limbaj accesibil, pe scurt, folosind verbe, de obicei la persoana I singular.

De exemplu, pentru produsul „Rezolvarea unui exercițiu fără/cu paranteze”:

Criterii de succes (<i>pentru elevi</i>)	Criterii de evaluare (<i>pentru cadre didactice</i>)
1. Determin ordinea efectuării operațiilor.	1. Determină ordinea efectuării operațiilor.
2. Efectuez calculele.	2. Efectuează calculele.
3. Scriu răspunsul.	3. Scrie răspunsul.

▪ **Descriptorii** reprezintă criterii calitative de evaluare care descriu modul de manifestare a competențelor elevului și permit determinarea gradului de realizare a acestora (minim, mediu, maxim); constituie indicatori operaționali direct observabili în **comportamentul performanțial al elevilor și la nivelul rezultatelor și produselor activităților concrete a acestora**.

Astfel, descriptorii generali pentru învățământul primar descriu modul de manifestare a competențelor elevului în procesul realizării finalităților curriculare pe două dimensiuni interconținute:

- **dimensiunea cumulativă** (decizională) vizează nemijlocit performanțele elevului la disciplinele școlare și permite *atribuirea calificativelor: foarte bine, bine, suficient*;
- **dimensiunea formativă** (formatoare, dinamică) vizează comportamentul performanțial al elevului și permite *stabilirea nivelului de performanță: independent, ghidat de învățător, cu mai mult sprijin*.

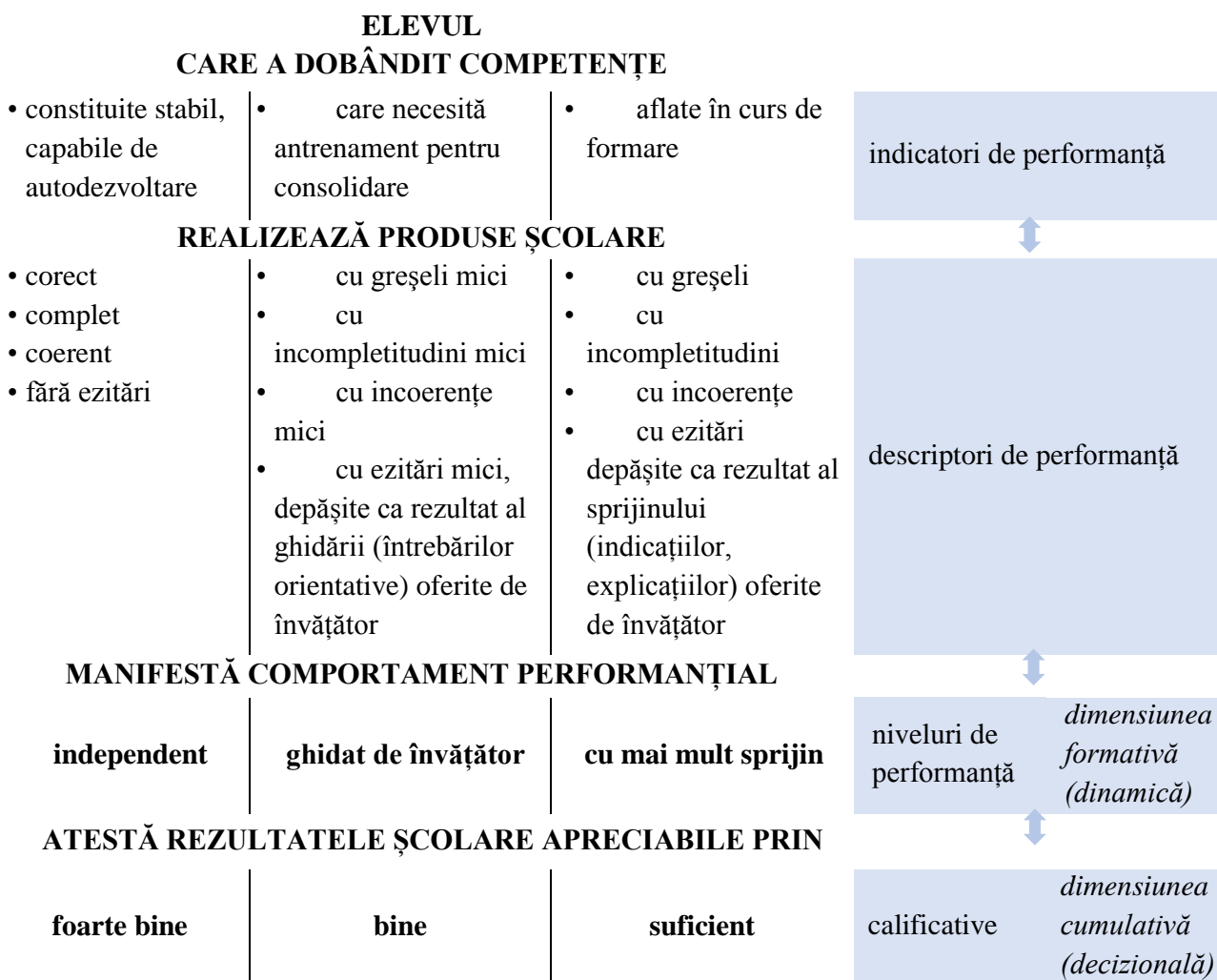

Figura 1. Corelarea dimensiunilor formativă și cumulativă ale aprecierii rezultatelor școlare în contextul ECD

ECD se înscrie în paradigma evaluării formatoare, de aceea în clasele I-III se acordă prioritate dimensiunii formative a aprecierii rezultatelor școlare – comportamentului performanțial al elevului. Astfel, școlarului mic i se oferă șanse sporite pentru succes într-un ritm confortabil și în contextul individual al formării personalității.

Pentru copiii cu CES se folosește același sistem criterial în evaluare, dar aplicat pe baza Planului educațional individualizat.

2.3. Tipuri de evaluare în contextul ECD

Din punct de vedere al situațiilor de evaluare, se evidențiază:

- **evaluarea instrumentală** – realizată în condiții special create ce presupun elaborarea și aplicarea unor instrumente de evaluare (test însoțit de matrice de specificații și barem de corectare/verificare/apreciere; probă orală, scrisă, practică sau combinată, fișe de evaluare, grile de autoevaluare sau evaluare reciprocă etc.);
- **evaluarea non-instrumentală** (neinstrumentală) – realizată în circumstanțe obișnuite pe baza observării activității elevilor și a feed-backului imediat, fără folosirea anumitor instrumente de evaluare, fiind destinată sensibilizării partenerilor angajați în proces (cadru didactic și elevii) la manifestările comportamentului performanțial al elevilor, în vederea prevenirii și combaterii dificultăților și eficientizării procesului didactic.

ECD accentuează **caracterul reflexiv** al evaluării non-instrumentale, care trebuie asigurat în contextul ghidării autoevaluării și evaluării reciproce pe baza criteriilor de succes aferente produsului vizat. În cazul evaluării instrumentale, condiții de reflecție se asigură în cadrul activităților diferențiate de postevaluare.

În funcție de momentul unui act evaluativ într-un parcurs de învățare, se disting: **evaluarea inițială** – predictivă; **evaluarea formativă** – continuă; **evaluarea sumativă** – finală.

Respectând semnificațiile acestor strategii de evaluare, MECD diferențiază trei tipuri de evaluare formativă: **evaluarea formativă în etape**; **evaluarea formativă punctuală**; **evaluarea formativă interactivă** [14, 23, 19].

Ținând cont de caracterul formativ al evaluării inițiale, în figura 2 se ilustrează frecvența, consecutivitatea și valoarea tipurilor de evaluare.

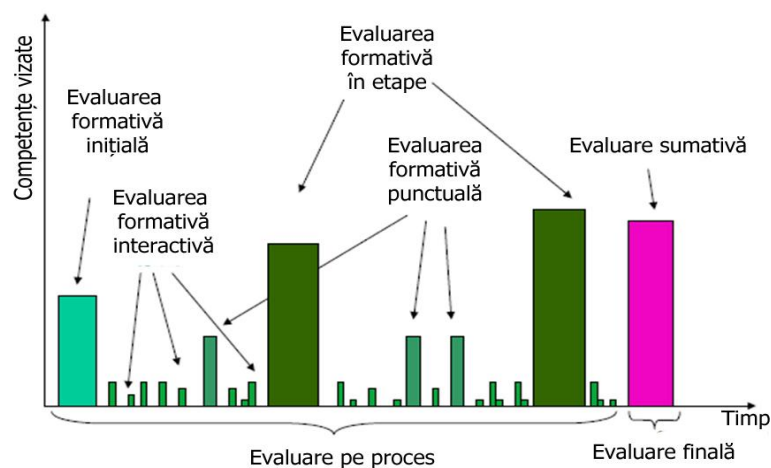

Figura 2. Modelul temporal al evaluării formative și sumative (M. Houart, 2001)

Evaluarea inițială (EI):

- este de tip formator;
- poate să se raporteze la finalitățile curriculare însușite anterior, determinate ca fiind necesare pentru succesul elevilor în noul parcurs de învățare; poate avea caracter de diagnosticare a experiențelor la un anumit subiect sau la o anumită unitate de învățare;
- poate fi instrumentală, dar și noninstrumentală;
- are caracter reflexiv și creează elevilor condiții de autoevaluare și autoreglare a învățării;
- este ghidată de învățător, care își asumă responsabilitatea corectării ulterioare a parcursului de învățare al elevului prin combaterea și prevenirea dificultăților;
- prevede apreciere pe bază de descriptori, cu utilizarea cuvintelor încurajatoare.

Evaluarea sumativă (ES):

- se raportează la sub-competențele stipulate pentru unitatea de învățare parcursă;
- este instrumentală, elevii fiind conștienți de demersurile evaluative întreprinse;
- este ghidată de învățător, care își asumă responsabilitatea „pregătirii” elevului prin evaluări formative; astfel, elevul percepe evaluarea sumativă drept un moment așteptat, dar nu unul care poate provoca tensiune și frică;
- este succedată de activități diferențiate de postevaluare (reînvățare/recuperare, antrenament, dezvoltare), în cadrul cărora se asigură condiții pentru reflexie;
- la Limba română și Matematică, numărul evaluărilor sumative se decide în baza recomandărilor Scrisorii metodice pentru învățământul primar elaborată de MECC pentru anul în curs; la celelalte discipline, evaluări sumative se realizează doar la sfârșit de semestru;
- în funcție de clasă și disciplină, poate să prevadă apreciere prin calificative sau prin stabilirea nivelului de performanță; în ambele cazuri, aprecierea se realizează pe bază de descriptori.

Evaluarea formativă în etape (EFE):

- se raportează la câteva dintre sub-competențele stipulate pentru unitatea în curs de derulare (de obicei, 2-3 sub-competențe, în funcție de contextul concret);
- totalitatea sub-competențelor vizate prin evaluările formative în etape trebuie să acopere integral lista sub-competențelor vizate prin evaluarea sumativă la sfârșitul unității de învățare; astfel, sunt necesare cel puțin 2 evaluări formative în etape pe parcursul unei unități de învățare;
- este instrumentală și presupune valorificarea produselor selectate pentru fiecare dintre sub-competențele vizate (de obicei, 1-2 produse la o sub-competență, în funcție de contextul concret);
- are caracter reflexiv și creează elevilor condiții de autoevaluare și autoreglare a învățării;
- este ghidată de învățător pe baza criteriilor;
- prevede apreciere prin descriptori, cu utilizarea cuvintelor încurajatoare;
- presupune acțiuni de recuperare pentru asigurarea succesului imediat.

Evaluarea formativă punctuală (EFP):

- se raportează la una dintre sub-competențele stipulate pentru unitatea respectivă;
- este instrumentală și presupune valorificarea unui produs selectat pentru sub-competența vizată (în funcție de contextul concret, pot fi și două produse);
- are caracter reflexiv și creează elevilor condiții de autoevaluare și autoreglare a învățării;

- este ghidată de învățător pe baza criteriilor;
- prevede apreciere prin descriptori, cu utilizarea cuvintelor încurajatoare;
- presupune acțiuni de recuperare pentru asigurarea succesului imediat.

Evaluarea formativă interactivă (EFI):

- se raportează la obiectivele lecției;
- este non-instrumentală și presupune un feed-back:
  - emoțional (de ex.: zâmbet; gesturi de aprobare; mimică de încurajare);
  - de conținut (de ex.: *ai scris corect; ai fost original; ai citit cu o intonație potrivită; ai rezolvat corect; fii atent în continuare la utilizarea liniei de dialog*);
  - de activitate (de ex.: *te-ai implicat; ai fost activ; ai apreciat obiectiv colegul; ai susținut atmosfera de lucru în grup; am încredere că poți să te implici; ai nevoie de un pic de curaj*);
- mizează pe autoevaluare și evaluare reciprocă;
- este ghidată de către învățător pe baza criteriilor, cu utilizarea cuvintelor încurajatoare și a descriptorilor.

3. ORGANIZAREA PROCESULUI DE EVALUARE CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI ÎN CLASA A II-A

3.1. Utilizarea calificativelor în clasa a II-a

În clasa a II-a se vor atribui calificative doar la evaluările sumative și doar la următoarele discipline școlare:

- *școala națională*: Limba română; Matematică;
- *școala alolingvă*: Limba rusă; Matematică; Limba română; Limba bulgară/găgăuză/ucraineană.

Tabelul 1. Utilizarea criteriilor de evaluare, a descriptorilor și a calificativelor în contextul strategiilor de evaluare în clasa a II-a

Disciplinele școlare în clasa a II-a	Evaluarea inițială	Evaluarea formativă	Evaluarea sumativă Se trec în catalog calificativele abreviate.
Limba de instruire (română, rusă)	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, calificative
Limba română în școala alolingvă	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, calificative
Matematică	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, calificative

Limba și literatura maternă: ucraineană/găgăuză/bulgară	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, calificative
Științe	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative
Limba străină	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative
Educația moral-spirituală	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative
Educația fizică	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative
Educația muzicală	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative
Educația plastică	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative
Educația tehnologică	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative	Criteria și descriptori, fără calificative

3.2. Produse școlare recomandate și criteriile de succes

MECD prezintă produsele școlare recomandate pentru disciplinele obligatorii în clasa a II-a.

Produsele recomandate determină situații semnificative care permit observarea manifestării sub-competențelor supuse evaluării. Astfel, produsele selectate pentru evaluarea unor sub-competențe reperează proiectarea itemilor (sarcinilor) din care se constituie instrumentele de evaluare (probe scrise, orale, practice; teste etc.)

Relația dintre produsele școlare și sub-competențe nu este neapărat univocă. Există situații în care aceeași sub-competență poate fi evaluată prin valorificarea câtorva produse, iar același produs poate permite evaluarea câtorva sub-competențe. Cadrul didactic are libertatea și responsabilitatea de a selecta produsele cele mai relevante în fiecare caz, manifestând cultura evaluativă, competențele aferente didacticii disciplinei, creativitatea pedagogică.

În listele pe discipline, fiecărui produs școlar i se atribuie un număr de ordine (P1, P2, P3 etc.). Numerația respectivă va fi utilizată în proiectările didactice de lungă și de scurtă durată, în instrumentele de monitorizare a performanțelor elevilor.

Fiecare produs școlar este însoțit de un sistem de criterii de succes. În contextul MECD, produsul și sistemul aferent de criterii alcătuiesc împreună o unitate integră și inseparabilă, care va fi utilizată în diverse situații didactice: în proiectare; la elaborarea instrumentelor de evaluare; la completarea instrumentelor de monitorizare a performanțelor elevilor.

Cadrul didactic trebuie să asigure cunoașterea și înțelegerea de către elevi a criteriilor de succes și a descriptorilor de performanță.

- Criteriile de succes se anunță anticipat elevilor într-un limbaj accesibil, trebuie explicate, pot fi stabilite/negociate cu elevii.

- Pentru a asigura accesibilitatea corespunzătoare vârstei elevilor, criteriile de succes pot fi reinterpretate/reformulate în funcție de nivelul experienței relevate, dar și de perioada anului școlar.

- Cadrul didactic va afișa criteriile de succes în cursul activităților în care acestea sunt vizate, astfel încât elevii să și le însușească treptat, dar nu va abuza în acest sens, nu va transforma sala de clasă într-o expoziție permanentă de panouri și planșe. Suprasăturarea spațiilor cu elemente destinate percepției vizuale induce fenomenul de „gunoi vizual” și are efecte opuse celor intenționate.

Atenție! Criteriile de succes nu sunt prevăzute pentru a fi memorate de către elevi.

Sunt instrumente de sprijin și ghidare în autoformare, nicidecum materie de învățat pe de rost.

- Criteriile de succes vor servi drept repere pentru o activitate conștientă. Cadrul didactic va valorifica criteriile de succes și descriptorii de performanță în contextul unor metode și tehnici de învățare-evaluare centrate pe interactivitate, pe judecăți de valoare și pe autoreglarea învățării. Astfel, criteriile de succes pot repera anumite suporturi oferite elevilor, de exemplu: fișe sau grile de autoevaluare/evaluare reciprocă, fișe de învățare etc.

- Cadrul didactic va valorifica criteriile de succes și în realizarea unor tehnici de feed-back pentru reglarea imediată/permanentă a învățării, de exemplu: reușit s-a dovedi a fi...; ți-aș recomanda...; te felicit pentru... etc.

3.2.1. Limba și literatura română

Produse recomandate		Criterii de succes
<i>Comunicare orală</i>		
P1	Informații prezentate succint	1. Prezint în 3-4 enunțuri informațiile importante la tema propusă. 2. Utilizez cuvintele și expresiile potrivite. 3. Expun coerent și clar gândurile.
P2	Situația de comunicare (prezentarea orală)	1. Respect tema propusă. 2. Expun coerent și clar fiecare gând. 3. Respect ordinea ideilor. 4. Utilizez cuvintele și expresiile potrivite. 5. În timpul prezentării privesc colegii mei.* ²
P3	Lectura imaginilor	1. Numesc obiectele și acțiunile din imagine. 2. Alcătuiesc propoziții dezvoltate, pe baza celor observate în imagine. 3. Expun coerent și clar fiecare gând. 4. Intitulez potrivit imaginea.
P4	Compoziția (oral). Textul compoziției	1. Potrivesc titlul compoziției. 2. Alcătuiesc propoziții dezvoltate, folosind expresii plastice. 3. Respect părțile textului: introducere, cuprins, încheiere. 4. Evit repetările de cuvinte.

² aici și în continuare, asteriscul semnifică: pe parcursul anului

		<ol style="list-style-type: none"> 5. Respect ordinea ideilor. 6. Expun cursiv textul alcătuit oral.
P5	Compoziția (oral). Expunerea orală a textului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Expun coerent și clar fiecare gând. 2. Respect ordinea ideilor. 3. Expun cursiv textul alcătuit oral.
P6	Partea de vorbire	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formulez întrebarea potrivită cuvântului selectat. 2. Precizez ce exprimă (arată, denumește).
P7	Partea de propoziție	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formulez întrebarea potrivită. 2. Explic ce cuvânt determină. 3. Identific partea de propoziție.* 4. Subliniez potrivit partea de propoziție identificată.
P8	Mesajul argumentativ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alcătuiesc un enunț care exprimă clar opinia mea. 2. Expun coerent și clar fiecare gând. 3. Respect ordinea ideilor. 4. Folosesc cuvinte adecvate subiectului în discuție.
P9	Mini-proiectul în grup	<ol style="list-style-type: none"> 1. Contribui activ la discuțiile de grup. 2. Accept și îndeplinesc toate sarcinile. 3. Pun în discuție idei și contribui cu informații relevante. 4. Iau în considerare sentimentele și ideile celorlalți. 5. Urmăresc respectarea cerințelor și a timpului propus. 6. Pot să spun clar cu ce am contribuit.
P10	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.
<i>Comunicarea scrisă</i>		
P11	Compoziția (scris)/ Redactarea textelor proprii cu și fără reperi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tematica/cerința propusă. 2. Alcătuiesc propoziții dezvoltate, folosind reperele date. 3. Respect părțile textului: introducere, cuprins, încheiere. 4. Expun coerent și clar fiecare gând. 5. Evit repetările de cuvinte. 6. Respect regulile de scriere și de punctuație. 7. Potrivesc titlul compoziției/textului propriu. 8. Urmăresc aranjarea în pagină a unui text scris (titlul, alineate).
P12	Scrisul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Iau poziția corpului, mâinii, caietului. 2. Respect forma și mărimea literelor. 3. Respect spațiul și înclinația uniformă. 4. Urmăresc aranjarea în pagină. 5. Scriu cu acuratețe.
P13	Propoziția alcătuită și scrisă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema/cerința propusă. 2. Ordenez corect cuvintele în propoziție. 3. Respect regulile de scriere și de punctuație.
P14	Dialogul scris	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema/cerința propusă. 2. Utilizez formulele de inițiere, de menținere și de încheiere a unui dialog. 3. Respect regulile de scriere și de punctuație. 4. Respect aranjarea în pagină specifică dialogului (linia de dialog).
P15	Bilețelul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect părțile componente ale bilețelului. 2. Utilizez formula de adresare. 3. Scriu data. 4. Alcătuiesc conținutul conform temei propuse. 5. Utilizez formula de încheiere. 6. Respect ordinea ideilor.

		7. Respect regulile de scriere și de punctuație. 8. Urmăresc aranjarea în pagină.
P16	Caietul meu	1. Caietul meu are aspect plăcut. 2. Scrierea este lizibilă. 3. Caietul este completat îngrijit. 4. Respect așezarea în pagină, spațiile între litere, cuvinte, teme.
<i>Lectura</i>		
P17	Citirea cu voce a unui text cunoscut	1. Citesc cursiv, fluent, conștient textul. 2. Pronunț corect fiecare cuvânt. 3. Articulez corect toate cuvintele. 4. Citesc expresiv, cu intonația potrivită.
P18	Textul (literar/nonliterar) citit la prima vedere	1. Citesc cursiv, fluid textul. 2. Articulez corect toate cuvintele. 3. Respect intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație.
P19	Textul analizat (în limita standardelor)* (Receptarea mesajului scris (citirea/lectura)	1. Citesc conștient și corect. 2. Delimitez timpul și locul acțiunii. 3. Desprind trăsăturile fizice și morale ale personajelor. 4. Formulez ideile principale. 5. Folosesc cuvintele și expresiile nou-învățate. 6. Expun coerent și clar gândurile.
P20	Poezia recitată	1. Anunț titlul și autorul poeziei. 2. Recit toate versurile. 3. Rostesc corect și clar cuvintele. 4. Recit expresiv. 5. Folosesc mimica și gesturile.
P21	Mijloacele artistice (identificare)	1. Identific comparația/ personificarea. 2. Explic sensul expresiei identificate. 3. Utilizez expresia în alt context (la solicitare).
P22	Textul literar povestit	1. Anunț titlul și autorul textului. 2. Redau conținutul textului. 3. Utilizez cuvinte cheie. 4. Folosesc cuvinte noi, expresii potrivite din text. 5. Expun coerent și clar fiecare gând.
P23	Personajul literar caracterizat/ obiectul descris	1. Identific personajul literar/ obiectul. 2. Utilizez algoritmul propus pentru descriere. 3. Exprim atitudinea / opinia proprie față de personajul/ obiectul descris. 4. Expun coerent și clar gândurile. 5. Utilizez limbajul corespunzător.
P24	Planul de idei (elaborare)	1. Formulez ideile principale pentru fiecare fragment delimitat. 2. Ordonez logic ideile textului.
<i>Scrisul</i>		
P25	Transcriere de text	1. Transcriu corect cuvintele. 2. Respect regulile ortografice și de punctuație. 3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină. 4. Scriu lizibil și cu acuratețe.
P26	Dictarea (scrierea după dictare)	1. Scriu corect cuvintele. 2. Respect regulile ortografice și de punctuație. 3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină. 4. Scriu lizibil și cu acuratețe.
P27	Cuvinte cu ortograme	1. Identific ortograma/cuvântul ce conține grupuri de litere. 2. Stabilesc regula de scriere corectă a cuvântului/ortogramei.

		3. Propun exemple similare.
<i>Lectura particulară</i>		
P28	Prezentarea unui text literar cunoscut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Numesc titlul, autorul textului. 2. Redau succint conținutul. 3. Exprim atitudinea proprie față de personaje. 4. Formulez învățătura/ideea textului. 5. Expun clar și coerent gândurile.
P29	Prezentarea unei cărți citite	<ol style="list-style-type: none"> 1. Numesc titlul, autorul, editura, anul ediției. 2. Redau succint conținutul. 3. Exprim gândurile și sentimentele proprii față de carte. 4. Formulez concluzii.* 5. Expun coerent și clar gândurile.*
P30	Agenda de lectură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Completez grila/componentele agendei. 2. Exprim impresiile proprii despre carte. 3. Formulez clar și corect ideile. 4. Respect regulile ortografice și de punctuație.

3.2.2. Matematică

Produce recomandate		Criterii de succes
P1	Scrierea numerelor naturale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Precizez cu câte cifre se scrie numărul și ce indică fiecare cifră. 2. Scriu numerele folosind cifre/litere. 3. Respect cerințele de scriere corectă.
P2	Calcul oral în baza unui exercițiu dat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Calculez în minte. 2. Scriu răspunsul. 3. Efectuez proba (la necesitate).
P3	Calcul oral în baza înțelegerii terminologiei matematice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cu atenție cerința. 2. Determin operația pe care trebuie s-o efectuez. 3. Calculez în minte. 4. Scriu răspunsul.
P4	Calcul în coloniță	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aranjez corect numerele în coloniță. 2. Efectuez calcule și scriu fiecare cifră a rezultatului. 3. Efectuez proba (la necesitate).
P5	Determinarea ordinii operațiilor într-un exercițiu fără/cu paranteze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Observ exercițiul: Conține paranteze? Ce operații aritmetice sunt? 2. Formulez regula corespunzătoare. 3. Aplic regula și indic ordinea efectuării operațiilor deasupra semnelor operațiilor în exercițiu.
P6	Rezolvarea unui exercițiu fără/cu paranteze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Determin ordinea efectuării operațiilor. 2. Efectuez calculele. 3. Scriu răspunsul.
P7	Rezolvarea ecuațiilor simple	<ol style="list-style-type: none"> 1. Precizez componenta necunoscută a operației. 2. Formulez regula aflării componentei necunoscute. 3. Aplic regula și scriu exercițiul de rezolvare. 4. Calculez. 5. Efectuez proba. 6. Scriu răspunsul.
P8	Rezolvarea problemelor simple	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cu atenție problema. 2. Precizez care este condiția și care este întrebarea problemei. 3. Scriu schema problemei. 4. Scriu rezolvarea prin exercițiu. 5. Scriu răspunsul problemei.
P9	Rezolvarea problemelor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc problema. 2. Precizez care este condiția și care este întrebarea problemei.

	compuse	<ol style="list-style-type: none"> 3. Scriu schema problemei. 4. Elaborez planul de rezolvare a problemei. 5. Scriu rezolvarea cu plan/ cu justificări/ prin exercițiu. 6. Scriu răspunsul problemei.
P10	Rezolvarea de situații de problemă din cotidian, care solicită calcule	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lecturez descrierea situației de problemă. 2. Reformulez descrierea ca o problemă de matematică. 3. Organizez datele într-o formă potrivită. 4. Elaborez un plan de rezolvare. 5. Efectuez rezolvarea mental sau scris. 6. Scriu răspunsul.
P11	Formularea problemelor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Observ cu atenție suportul dat pentru formularea problemei. 2. Îmi imaginez o situație potrivită. 3. Aleg date potrivite (dacă este necesar). 4. Formulez condiția problemei. 5. Formulez întrebarea problemei.
P12	Formarea șirurilor de numere după o regulă dată	<ol style="list-style-type: none"> 1. Înțeleg regula. 2. Aplic regula și scriu șirul.
P13	Completarea șirurilor de numere/ forme geometrice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Observ cu atenție șirul. 2. Descopăr regula de formare. 3. Aplic regula și completez șirul.
P14	Recunoașterea formelor geometrice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Observ forma geometrică. 2. Îmi amintesc denumirea ei. 3. Notez răspunsul conform cerințelor.
P15	Efectuarea măsurărilor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aleg instrumentul de măsurare potrivit. 2. Aleg unitatea de măsură potrivită. 3. Efectuez măsurarea. 4. Scriu rezultatul obținut.
P16	Determinarea valorii de adevăr a unei propoziții matematice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cu atenție. 2. Mă întreb dacă este adevărat sau fals. 3. Notez răspunsul conform cerințelor.
P17	Exercițiu lacunar (cu numere/ semne lipsă)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cu atenție. 2. Determin conform cerințelor numărul/semnul care lipsește. 3. Completez exercițiul.
P18	Enunț lacunar (cu numere/ cuvinte lipsă)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cu atenție. 2. Determin conform cerințelor fiecare număr/cuvânt care lipsește. 3. Completez enunțul.
P19	Completarea tabelelor/schemelor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Observ cu atenție tabelul/schema. 2. Formulez o întrebare referitoare la caseta care trebuie completată, folosind terminologia matematică. 3. Răspund la întrebare și completez caseta. 4. Dacă este necesar, continui în mod analog.
P20	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.
P21	Caietul meu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Caietul meu are aspect plăcut. 2. Scrierea este lizibilă. 3. Caietul este completat îngrijit.

3.2.3. Științe

Produse recomandate	Criterii de succes
---------------------	--------------------

P1	Comunicarea orală/ scrisă a informației științifice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Expun informația. 2. Respect succesiunea ideilor. 3. Utilizez limbajul științific.
P2	Descrierea unor corpuri/relații/stări/ fenomene din natură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Observ obiectul descrierii. 2. Respect algoritmul pentru descriere. 3. Găsesc asemănări și deosebiri . 4. Expun informația coerent și clar. 5. Utilizez limbajul științific.
P3	Clasificarea elementelor naturii	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilesc criteriul pentru clasificare. 2. Triez/ordonez/grupez elementele propuse. 3. Denumesc clasa obținută.
P4	Compararea corpurilor din natură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilesc corpurile pentru comparare. 2. Găsesc asemănările și deosebirile. 3. Formulez concluzii. 4. Expun clar și coerent gândurile. 5. Utilizez limbajul științific.
P5	Ordonarea, gruparea unor obiecte/feno- mene/evenimente	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilesc criteriul pentru ordonare/grupare. 2. Ordonez/grupez. 3. Formulez concluzii.
P6	Comunicarea obser- vațiilor efectuate, informațiilor selectate/citite	<ol style="list-style-type: none"> 1. Expun coerent și clar fiecare gând. 2. Respect succesiunea logică. 3. Prezint informații referitoare la subiect. 4. Utilizez limbajul științific.
P7	Realizarea unor experimente simple	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect regulile de securitate. 2. Respect algoritmul propus. 3. Prezint/descriu etapele experimentului. 4. Formulez concluzii. 5. Manifest interes și disponibilitate.
P8	Înregistrarea grafică (tabel, schemă, fișă de observare) a observațiilor efectuate	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identific modalitatea de completare. 2. Stabilesc informația obținută prin observare/lectură/ analiză. 3. Înregistrez datele în tabel. 4. Concluzionez/prezint cele scrise.
P9	Analiza unor acțiuni, schimbări, consecințe, efecte	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identific acțiunile/schimbările/ consecințele/efectele. 2. Formulez clar opinia/poziția proprie. 3. Argumentez coerent. 4. Respect succesiunea logică. 5. Utilizez limbajul științific.
P10	Utilizarea unor instrumente de măsurare (citirea termometrului, calendarului, ceasului).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aleg instrumentul potrivit. 2. Efectuez măsurarea. 3. Înregistrez rezultatele măsurării cu indicarea unităților de măsură. 4. Prezint rezultatele măsurării.
P11	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.

3.2.4. Educația moral-spirituală

Produse recomandate		Criterii de succes
P1	Mesajul oral	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formulez clar mesajul. 2. Respect ordinea ideilor.

		<ol style="list-style-type: none"> Argumentez/dezvolt ideea principală. Utilizez vocabularul corespunzător.
P2	Personajul textului/situației/ cazului dat	<ol style="list-style-type: none"> Numesc virtuțile și viciile personajului. Le caracterizez în cuvinte proprii. Argumentez opinia/atitudea față de acest personaj.*
P3	Studiul de caz	<ol style="list-style-type: none"> Explic ghidat situația /cazul (cauze, consecințe, comportamente). Formulez clar opinia/ poziția proprie. Argumentez opinia formulată.
P4	Sărbători calendaristice	<ol style="list-style-type: none"> Denumesc sărbătoarea calendaristică. Descriu tradițiile legate de această sărbătoare. Respect succesiunea ideilor. Exprim clar și concis fiecare gând.
P5	Comunicarea	<ol style="list-style-type: none"> Respect subiectul/tematica. Expun coerent și clar fiecare gând. Respect succesiunea logică. Utilizez limbajul corespunzător.
P6	Implicarea în acțiuni comunitare	<ol style="list-style-type: none"> Identific probleme în care aș putea să mă implic. Caut ghidat modalități de implicare. Stabilesc împreună cu colegii un plan de acțiuni și reguli concrete. Manifest interes. Respect planul de acțiuni și regulile propuse.
P7	Mini-proiectul în grup (contribuția mea)	<ol style="list-style-type: none"> Contribui activ la discuțiile de grup. Accept și îndeplinesc toate sarcinile. Ajut direct grupul cu idei bune. Urmăresc respectarea cerințelor și a timpului propus. Pot să spun clar cu ce am contribuit.
P8	Mini-proiectul în grup (cooperarea)	<ol style="list-style-type: none"> Stabilesc împreună cu colegii tematica, volumul proiectului și timpul în care îl vom realiza. Pun în discuție idei și contribui cu informații relevante Îi încurajez pe ceilalți membri ai grupului, să-și pună în discuție ideile. Permit tuturor membrilor grupului să-și pună în discuție ideile. Iau în considerare sentimentele și ideile celorlalți. Îi ascult pe ceilalți și completez atunci când cred că ideea mea este deosebită și valoroasă.
P9	Mini-proiectul în grup (produsul)	<ol style="list-style-type: none"> Conținutul produsului de grup este potrivit cerințelor. Produsul de grup arată deosebit. Produsul este clar, ușor de înțeles.
P10	Mini-proiectul în grup (prezentarea produsului)	<ol style="list-style-type: none"> Respect cerințele de prezentare. Prezint pe scurt mini-proiectul. Argumentez clar și pe scurt. Formulez concluzii. Utilizez limbajul adecvat/specific. Prezint clar și convingător.
P11	Adoptarea de reguli și respectarea lor	<ol style="list-style-type: none"> Explic ghidat situația/cazul. Formulez reguli. Argumentez necesitatea respectării regulilor. Manifest interes și disponibilitate.
P12	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> Mă implic. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. Argumentez cu calmitate propriile idei.

3.2.5. Educația muzicală

Produse recomandate		Criterii de succes
P1	Interpretarea cântecului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cunosc cuvintele și melodia cântecului. 2. Cunosc/redau corect elementele limbajului muzical. 3. Interpretez expresiv cântecul: <ol style="list-style-type: none"> a) Redau cu gestul mâinii linia melodică. b) Improvizez/execut mișcări de dans potrivite ritmului melodiei. c) Acompaniez ritmic melodia la tobă/tamburină/clopoței/trianglu etc. 4. Respect poziția corpului în timpul interpretării.
P2	Audiția creației muzicale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect regulile de audiere. 2. Cunosc/recunosc titlul și compozitorul. 3. Determin evenimentele sonore. 4. Determin/descopăr/stabilesc caracterul muzicii în fiecare eveniment sonor. 5. Îmi exprim impresiile despre creație.
P3	Caracterizarea creației muzicale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audiez/vizionez creația muzicală în varianta de interpretare propusă. 2. Numesc titlul (denumirea) creației (lucrării). 3. Numesc compozitorul, autorul versurilor, cine interpretează. 4. Determin caracterul melodiei (cantabil, dansant, de marș). 5. Determin instrumentele muzicale care se evidențiază. 6. Caracterizez emoțiile, sentimentele, exprimate de melodie. 7. Argumentez în ce momente din viață poate să sune această creație muzicală.
P4	Improvizarea melodiilor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aleg un instrument muzical (tobiță, tamburină, clopoței, xilofon, trianglu etc.). 2. Creez un ritm/un acompaniament ritmic după melodia/modelul propus. 3. Interpretez ritmul/acompaniamentul ritmico-timbral. 4. Transmit emoții prin această improvizare.
P5	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.

3.2.6. Educația plastică

Produse recomandate		Criterii de succes
P1	Lucrări și compoziții plastice realizate prin utilizarea diverselor materiale, instrumente și tehnici de artă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Utilizez materialele/ustensilele corespunzătoare. 3. Realizez subiectul plastic prin tehnica studiată, obținând expresivitatea plastică în pictură. 4. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).
P2	Lucrare plastică utilizând creioanele colorate	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Utilizez corespunzător creioanele de diferite culori. 3. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic). 4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P3	Lucrare plastică utilizând acuarela/guașul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Potrivesc culorile corespunzător subiectului/temei/celor reprezentate. 3. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic). 4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P4	Lucrare plastică utilizând culoarea ca element de limbaj	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Obțin prin amestecuri cromatice culori binare/nuanțe/tonuri. 3. Combin reușit/corespunzător/adekvat culorile în lucrare.

	plastic	4. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic). 5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P5	Lucrare plastică utilizând punctul/liniile	1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Utilizez punctul/liniile ca elemente decorative. 3. Construiesc motive decorative. 4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P6	Lucrare plastică utilizând forma ca element de limbaj plastic	1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Obțin forme spontane prin diferite tehnici și procedee. 3. Utilizez diferite forme plastice/spațiale îmbinate într-o compoziție. 4. Execut lucrarea cu acuratețe. 5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P7	Compoziție plastică	1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Utilizez materialele / ustensilele corespunzătoare. 3. Combin reușit tehnicile de realizarea compoziției. 4. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic). 5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P8	Compoziție în materiale naturale	1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Combin/utilizez reușit materiale naturale. 3. Accentuez centrul compoziției prin tehnicile/materialele alese. 4. Execut lucrarea cu acuratețe. 5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P9	Prezentarea lucrării ³	1. Explic cum am respectat tema plastică și subiectul. 2. Argumentez ce materiale / ustensile am folosit. 3. Explic cum am utilizat tehnica studiată.
P10	Colaborarea în echipă	1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.

3.2.7. Educația tehnologică

Produse recomandate		Criterii de succes
P1	Proiect de confecționare	1. Descriu etapele tehnologice de confecționare; 2. Comentez aspectul estetic; 3. Explic de ce sunt utile articolele. 4. Prezint schița grafică și modelul decorativ proiectat;
P2	Articole tradiționale ⁴	1. Selectez pânza/materialul necesar; 2. Păstrez în condiții potrivite materialele și ustensilele; 3. Respect normele de igienă și protecție a muncii.
P3	Confecționare de lucrări ⁵	1. Selectez și păstrez în condiții adecvate materialele și ustensilele necesare. 2. Respect etapele tehnologice. 3. Utilizez schițe, scheme și diferite tehnici de lucru. 4. Realizez lucrarea cu acuratețe. 5. Respect normele de igienă și protecție a muncii. 6. Finisez articolul.
P4	Evaluarea lucrărilor confecționate ⁶	1. Apreciez cât este de estetică lucrarea. 2. Explic dacă se respectă tradiția populară. 3. Explic dacă s-au respectat etapele tehnologice. 4. Explic cât de calitativ este produsul.

³ utilizând limbajul plastic

⁴ conceperea și organizarea mijloacelor de confecționare.

⁵ realizarea procesului tehnologic conform proiectului elaborat.

⁶ conform cerințelor estetice, tehnologice și funcțiilor utilitare.

		5. Respect terminologia specifică.*
--	--	-------------------------------------

3.2.8. Educația fizică

Produse recomandate		Criterii de succes
P1	Exerciții de front și formații	1. Identific modelul de mișcare. 2. Execut exerciții de front și formații. 3. Respect regulile de acțiune individuală și în comun.
P2	Exerciții cu caracter aplicativ (mers, alergări, sărituri etc.)	1. Înțeleg exercițiul. 2. Execut acțiunea (alergarea, aruncarea, prinderea etc.). 3. Respect regulile de securitate. 4. Manifest insistență, curaj, răbdare.
P3	Exerciții de dezvoltare fizică generală (EDFG)	1. Respect poziția inițială. 2. Execut exercițiile de DFG. 3. Respect tehnica securității.
P4	Exerciții de atletism (săritură, alergare)	1. Respect poziția corpului. 2. Manifest rezistență. 3. Respect tehnica securității. 4. Manifest insistență, curaj, răbdare.
P5	Exerciții din gimnastica de bază (rostogoliri, atârări, semisfoară etc.)	1. Respect poziția corpului. 2. Execut exercițiile propuse. 3. Manifest insistență, curaj, răbdare. 4. Respect regulile de securitate.
P6	Jocul sportiv / jocul dinamic / ștafete	1. Respect regulile jocului/ștafetei. 2. Execut tehnica elementelor jocului/ștafetei. 3. Manifest respect pentru adversar. 4. Respect tehnica securității.
P7	Aruncarea mingii	1. Respect poziția corectă a corpului. 2. Arunc corect mingea în țintă. 3. Respect regulile de securitate.
P8	Colaborarea în echipă	1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.

3.2.9. Limba străină (primul an de studiu)

Produse recomandate		Criterii de succes
P1	Recunoașterea sunetelor, a grupurilor de sunete, a cuvintelor, a enunțurilor simple în mesajul scris și oral	1. Recunosc sunetul, cuvântul și grupul de cuvinte în în mesajul audiat și scris. 2. Rostesc direct articulat și clar cuvinte și grupuri de cuvinte din mesajul audiat și scris. 3. Recunosc cuvinte, sintagme într-un text necunoscut.
P2	Răspunsuri la întrebări	1. Identific sensul întrebării. 2. Alcătuiesc un enunț clar și adecvat. 3. Articulez corect fiecare sunet, cuvânt.
P3	Dialogul Alcătuirea unui dialog scurt și simplu la tema propusă	1. Respect tema/cerința propusă. 2. Utilizez formulele de inițiere, de menținere și de încheiere a unui dialog. 3. Alcătuiesc enunțuri simple corespunzătoare situației după un model. 4. Pronunț corect cuvintele.

P4	Formularea unor răspunsuri și întrebări simple, adecvate unei situații, text, tablou, dialog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formulez întrebări simple la tema propusă. 2. Alcătuiesc întrebări simple în bază de text informativ/dialog. 3. Răspund la întrebări de tipul: Cine? Ce? Cum este? Ce face? Când? Unde? 4. Utilizez corect structura enunțului interogativ/ enunțiativ.
P5	Descrierea orală sau scrisă a unei persoane/imagini, oral sau scris în baza unui suport de cuvinte și întrebări	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect cerința propusă. 2. Utilizez vocabularul adecvat. 3. Construiesc propoziții simple, gramatical corecte pe bază de întrebări sau suport de cuvinte cunoscute. 4. Pronunț/scriu corect fiecare cuvânt.
P6	Citirea cu voce a unui text cunoscut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc corect, fluent. 2. Pronunț corect fiecare cuvânt. 3. Respect intonația adecvată sensului textului.
P7	Redarea conținutului unui dialog, text cunoscut citit/audiat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anunț titlul textului. 2. Asociez corect unele informații din text cu documente iconografice (imagini, plan). 3. Respect ordinea cronologică a evenimentelor din text. 4. Povestesc textul simplu. 5. Utilizez cuvinte cheie din text/dialog pentru a reda conținutul.
P8	Reproducerea unor poezii, cântece simple	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anunț titlul și autorul poeziei. 2. Recit toate versurile. 3. Pronunț corect sunetele și grupurile de sunete. 4. Recit cu intonație și expresivitate.
P9	Conversație	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prezint clar, corect, fluent informația. 2. Folosesc un vocabular adecvat și variat. 3. Formulez răspunsuri succinte. 4. Reproduc corect sunetele, grupurile de sunete, enunțurile simple.
P10	Monologul Prezentarea unui monolog succint la tema propusă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utilizez cuvintele corespunzător situației expuse. 2. Construiesc corect gramatical propoziții simple. 3. Expun clar fiecare gând.
P11	Transcriere/Copiere a enunțurilor simple a textului de mică extindere din manual	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scriu corect cuvintele. 2. Respect semnele diacritice și de punctuație. 3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină. 4. Scriu lizibil și cu acuratețe.
P12	Scrierea după dictare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scriu corect cuvintele. 2. Respect semnele diacritice și de punctuație. 3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină. 4. Scriu lizibil și cu acuratețe.
P13	Scrierea unei scrisori scurte (de invitație, de acceptare, de refuz), mesaje electronice, cărți poștale scurte și simple (de aniversare, de felicitare etc.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect structura scrisorii. 2. Expun logic și coerent gândurile. 3. Utilizez vocabularul corespunzător situației expuse . 4. Respect semnele diacritice și de punctuație.
P14	Lectura imaginilor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identific obiectele, acțiunile din imagine. 2. Utilizez vocabularul adecvat. 3. Alcătuiesc propoziții simple și clare. 4. Respect ordinea ideilor. 5. Intitulez imaginea.

P15	Alcătuirea unor enunțuri simple	<ol style="list-style-type: none"> 1. Folosesc cuvintele de reper sau imaginile propuse. 2. Ordonez corect cuvintele în propoziție. 3. Selectez și asociez enunțul simplu și scurt cu imaginile corespunzătoare. 4. Articulez corect fiecare sunet, cuvânt.
P16	Povestirea unui text scurt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anunț titlul și autorul textului. 2. Utilizez vocabularul corespunzător. 3. Expun clar și coerent fiecare gând. 4. Respect succesiunea logică a secvențelor.
P17	Comunicarea orală. Formularea propozițiilor simple	<ol style="list-style-type: none"> 1. Folosesc regulile învățate în alcătuirea mesajului oral. 2. Selectez și asociez enunțul simplu și cu imaginile corespunzătoare. 3. Expun corect și clar gândurile. 4. Utilizez formule de politețe, vocabularul corespunzătoare conținutului tematic, a situației.
P18	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.

3.3. Produse opționale

MECD se aplică și în cadrul disciplinelor opționale, învățătorul având posibilitatea de a formula propriile produse școlare și a elabora criteriile de succes după modelul disciplinelor obligatorii înrudite.

Învățătorul poate propune produse opționale și în cadrul disciplinelor obligatorii – un produs opțional într-un modul, prin corelare cu o finalitate curriculară. Produsul opțional poate fi selectat din lista exemplurilor propuse sau elaborat personal în unitate cu un sistem de criterii.

Exemple de produse opționale, clasa a II-a:

Limba română: Rebusul • Mesajul scris • Minireferatul • Harta textului • Graficul emoțiilor • Portretul cuvântului • Profilul personajului • Reportajul • Scrisoare personajului literar
Matematică: Numărare cu startul, finalul și pasul dat, în ordinea precizată • Schimb de bani • Formularea regulii de formare a unui șir de numere/forme geometrice/rezultate ale unor măsurări • Scheme-lanț de calcule • Forme geometrice, desenate/modelate • Proiect

Propunerea unui produs opțional se va argumenta în funcție de necesitățile și interesele elevilor sau alți factori, învățătorul asumându-și responsabilitatea pentru impactul asupra elevului.

În proiectările didactice, produsul opțional se va marca cu asterisc și se va prezenta deplin, împreună cu criteriile de succes.

4. PROIECTAREA EVALUĂRII CRITERIALE PRIN DESCRIPTORI

4.1. Proiectarea eșalonată a ECD

Proiectarea demersului didactic la o disciplină școlară solicită cadrului didactic gândirea în avans a derulării evenimentelor la clasă, o prefigurare a predării, învățării și evaluării, eșalonată pe două niveluri intercon condiționate:

- *proiectarea de lungă durată* (pentru un an școlar, un semestru, o unitate de învățare): proiectarea modului de administrare a disciplinei; proiectarea unităților de conținut;
- *proiectarea de scurtă durată*: elaborarea proiectelor de lecție (sau altă formă de organizare, de exemplu, excursie).

Prezenta metodologie prevede atât operarea unor elemente de extindere a proiectării didactice eșalonate din perspectiva ECD, cât și optimizări care duc la anumite restrângeri. **Managerii nu vor impune imediat variantele extinse de proiectare, dar vor susține și vor promova implementarea treptată a acestora în vederea cumulării firești și armonioase a experienței.**

Cadrele didactice au dreptul să realizeze la începutul anului școlar doar proiectarea administrării disciplinei, iar proiectarea unităților de învățare să o realizeze pe parcurs, pe măsura finalizării implementării proiectului unității anterioare. Adoptând inițial varianta tradițională a proiectului unui modul, învățătorul o va putea completa pe parcurs în cheia extinderilor propuse, dobândind, astfel, experiență.

Prin contrapunerea nivelurilor de proiectare, se evidențiază elementele prin care se va realiza implementarea proiectării eșalonate a ECD:

Proiectarea de lungă durată		Proiectarea de scurtă durată
<i>Proiectarea administrării disciplinei</i>	<i>Proiectarea unităților de învățare (a modulelor)</i>	<i>Proiectarea lecțiilor</i>
Competențele specifice disciplinei	Sub-competențele prevăzute pentru modul	Sub-competențele selectate pentru lecție Obiectivele lecției
Sucesiunea unităților de învățare în an	Sucesiunea subiectelor tematice în modul	Sucesiunea evenimentelor instructive (sau a etapelor ERRE)
Eșalonarea timpului: nr. total de ore pe an; nr. de ore per modul	Repartizarea timpului: nr. de ore alocate la modul; perioada calendaristică pentru fiecare subiect tematic	Administrarea timpului: durata lecției; durata fiecărei etape a lecției
	Resurse: nr. paginilor respective din manualul aprobat de MECC; alte resurse la discreție	Strategiile didactice: forme; metode, procedee și tehnici; mijloace Strategiile de evaluare: tipul evaluării; instrumentul de evaluare; produsele vizate (doar în cazul evaluărilor instrumentale) ⁷
Eșalonarea evaluărilor (inițiale; formative în etape; sumative) pe parcursul anului ⁷	Repartizarea evaluărilor (inițiale; formative în etape; sumative) în cursul modulului ⁷ Repartizarea produselor pentru evaluările formative în etape în cursul modulului ⁷	Descrierea demersului proiectat

4.2. Proiectarea de lungă durată din perspectiva ECD

Proiectul de lungă durată:

- include proiectarea administrării disciplinei și proiectele unităților de învățare;

⁷ extindere din perspectiva ECD

- este un **document managerial** care se întocmește de către cadrul didactic la începutul anului școlar pentru fiecare disciplină de învățământ și admite operarea unor ajustări, dezvoltări pe parcursul anului, în funcție de dinamica reală a clasei de elevi;

- trebuie să constituie un **instrument funcțional** care să asigure un parcurs ritmic al conținuturilor și evaluărilor în cheia paradigmei ECD, punctat pe structura anului școlar și orientat spre realizarea finalităților curriculare de către elevii clasei.

- este oportun să poarte un **caracter personalizat** realizând o confluență a normativității didactice cu creativitatea și competența profesională a pedagogului – benefică, întâi de toate, pentru elev; proiectările de lungă durată editate pot fi folosite ca repere pentru demersul personalizat.

4.2.1. Proiectarea administrării disciplinei

Disciplina: ..... Competențele specifice: 1. .... 2. ....etc. Resurse bibliografice: 1. .... 2. ....etc.	Model															
Administrarea disciplinei: <table border="1" style="margin: auto; border-collapse: collapse;"> <tr> <th style="padding: 5px;">Nr. de ore/săpt.</th> <th style="padding: 5px;">Nr. de ore/an</th> </tr> <tr> <td style="height: 20px;"></td> <td></td> </tr> </table>		Nr. de ore/săpt.	Nr. de ore/an													
Nr. de ore/săpt.	Nr. de ore/an															
<table border="1" style="margin: auto; border-collapse: collapse; width: 100%;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="padding: 5px;">Unitățile de învățare (modulele)</th> <th rowspan="2" style="padding: 5px;">Nr. de ore/modul</th> <th colspan="3" style="padding: 5px;">Evaluări</th> <th rowspan="2" style="padding: 5px;">Observații</th> </tr> <tr> <th style="padding: 5px;">EI</th> <th style="padding: 5px;">EFE</th> <th style="padding: 5px;">ES</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="height: 30px;"></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Unitățile de învățare (modulele)	Nr. de ore/modul	Evaluări			Observații	EI	EFE	ES						
Unitățile de învățare (modulele)	Nr. de ore/modul			Evaluări				Observații								
		EI	EFE	ES												

Indicații pentru completarea rubricilor

- ✓ **Disciplina** – se scrie denumirea disciplinei în conformitate cu Planul-cadru.
- ✓ **Competențele specifice disciplinei** – se transcriu din curriculum disciplinar (v. *Concepția didactică a disciplinei*).
- ✓ **Resurse bibliografice** – se listează produsele curriculare utilizate:
  - produse curriculare principale: curriculum disciplinar, manualul școlar aprobat de MECC;
  - produse curriculare auxiliare: ghiduri metodice pentru cadrele didactice, instrucțiuni metodologice, caiete de activitate independenta pentru elevi, culegeri de teste etc.

Atenție! Auxiliarele pentru elevi se vor alege în mod judicios, ținând cont de prevederile curriculare, posibilitățile de armonizare cu manualul aprobat de MECC, necesitățile și preferințele elevilor, posibilitățile financiare ale părinților. Aceste suporturi nu sunt obligatorii, iar alegerea lor se va consulta cu managerul pentru învățământul primar. Managerul va exclude abuzul de suporturi auxiliare, precum nici nu va impune procurarea unor anumite suporturi.

- ✓ **Nr. de ore/săptămână** – se scrie în conformitate cu Planul-cadru.
- ✓ **Nr. de ore/an** – se calculează în funcție de structura anului școlar care este stabilită pentru fiecare an școlar în parte de către MECC al Republicii Moldova.
- ✓ **Unitățile de învățare** (modulele) – pot fi eșalonate preluând denumirile unităților de conținut din curriculum la disciplină (v. *Repartizarea conținuturilor pe clase și unități de timp*) sau denumirile capitolelor (modulelor) din manualul aprobat de MECC pentru anul în curs.

- ✓ **Nr. de ore/modul** – se proiectează orientativ, ținând cont de: recomandările din curriculum la disciplină (v. *Repartizarea conținuturilor pe clase și unități de timp*); conținuturile respective din manual; complexitatea conținuturilor; ritmul de învățare al elevilor etc.
- ✓ **Evaluări** – se proiectează numărul de evaluări inițiale (EI), formative în etape (EFE) și sumative (ES) în fiecare modul; astfel, cadrul didactic va putea să-și clarifice dacă repartizarea orelor pe module îi va permite să deruleze eficient procesul ECD; totodată, se creează o viziune de ansamblu asupra procesului didactic la disciplină.

Atenție! Numărul de evaluări sumative la Limba română și Matematică se proiectează ținând cont de recomandările *Scrisorii metodice pentru învățământul primar* din anul școlar în curs. La celelalte discipline se vor proiecta evaluări sumative doar la sfârșit de semestre, iar la fine de module se vor realiza evaluări formative în etape.

- ✓ **Observații** – modificările care, eventual, survin pe parcursul anului școlar.
- ✓ Cadrul didactic are libertatea de a completa tabelul *Administrarea disciplinei* cu alte rubrici care îi pot facilita activitatea de proiectare. De exemplu: poate face o demarcație între semestre; poate include rubrica *Săptămâna* destinată repartizării orientative pe săptămâni a orelor rezervate pentru parcurgerea modulului (de ex., S₁, S₂...etc. sau prin precizarea perioadelor calendaristice).

Exemplu	Nr. de ore/săptămână	Nr. de ore/an ⁸
---------	----------------------	----------------------------

Limba și literatura română. Administrarea disciplinei

---

⁸ poate varia în funcție de structura anului școlar și datele calendaristice

7	238
---	-----

Unitățile de învățare	Nr. ore	Evaluări			Observații
		EI	EFE	ES	
<i>Semestrul 1</i>					
1. Școala	24	1	2	2 (probă orală și test)	
2. Toamna	22	1	2	1 (test)	
3. Familia mea	20	1	2	2 (probă orală și test)	
4. Lumea vietăților	20	1	2	1 (test)	
5. Iarna	27	1	2	1 (test)	
<i>Total semestrul 1</i>	<i>113</i>	<i>5</i>	<i>10</i>	<i>7 (5 scrise, 2 orale)</i>	
<i>Semestrul 2</i>					
6. În lumea poveștilor	20	1	2	2 (probă orală și test)	
7. Îndemnuri	22	1	2	1 (test)	
8. În luptă cu iarna	21	1	2	1 (test)	
9. Primăvara	24	1	2	1 (test)	
10. Hristos a înviat!	14	1	2	1 (test)	
11. În prag de vacanță	24	1	2	2 (probă orală și test) + 1 anuală (test)	
<i>Total semestrul 2</i>	<i>125</i>	<i>6</i>	<i>12</i>	<i>8</i> <i>7 (5 scrise, 2 orale) +</i> <i>1 anuală (scris)</i>	
<i>Total an</i>	<i>238</i>	<i>11</i>	<i>22</i>	<i>15</i> <i>14 (10 scrise, 2 orale)</i> <i>+ 1 anuală (scris)</i>	

4.2.2. Proiectarea unităților de învățare

Unitatea de învățare:.....

Nr. de ore alocate:.....

Model

Sub-competențe	Detalii de conținut	Nr.de ore	Data	Resurse	Evaluare	Observații

Indicații pentru completarea rubricilor

- ✓ **Unitatea de învățare** (sau modulul) – se trece numărul de ordine și denumirea unității, în conformitate cu eșalonarea din tabelul *Administrarea disciplinei*. Proiectarea unității de învățare poate fi realizată atât la începutul anului școlar, cât și pe parcurs – pe măsură ce se finalizează implementarea proiectului unității anterioare.
- ✓ **Nr. de ore alocate** – se trece numărul corespunzător din tabelul *Administrarea disciplinei*.
- ✓ **Sub-competențe** – în variantă schematică, se transcriu numerele de ordine ale tuturor sub-competențelor prevăzute pentru modulul dat în curriculum disciplinar (de exemplu: 3.1; 3.2; 3.3 etc.); dacă se consideră necesar, se transcriu din curriculum.
- ✓ **Detalii de conținut** – se eșalonează subiectele tematice pentru unități de 1-3 ore, care pot fi preluate din manualul aprobat de MECC, din lista de conținuturi din curriculum disciplinar; apoi, în funcție de specificul disciplinei, creativitatea pedagogului și alți factori, se explicitează parcursurile elevilor la fiecare lecție – mai succint sau mai desfășurat.
- ✓ **Data** – se trec datele calendaristice pentru fiecare subiect tematic indicat în coloana anterioară, ținând cont de structura anului școlar.
- ✓ **Resurse** – se indică paginile din manual și, eventual, din suporturi didactice auxiliare, pentru fiecare subiect tematic. La discreția învățătorului, pot fi notate și alte elemente (materiale didactice, forme de organizare a activităților ș.a.)
La nivelul unității de conținut, nu este obligatoriu de a proiecta metodele și formele activității didactice la lecții. La dorință, referințe la acest aspect pot fi făcute în detalierea conținuturilor.
- ✓ **Evaluare** – se vor indica lecțiile în cadrul cărora se proiectează: evaluarea inițială (EI); evaluarea formativă în etape (EFE); evaluarea sumativă (ES), inclusiv cea anuală (EA).
  - La început de an, semestru, modul, se proiectează o EI.
  - La disciplinele *Limba română* și *Matematică*, la finele fiecărui modul este obligatorie o ES, după care se rezervează timp pentru activități postevaluative diferențiate. Pentru un modul voluminos, pot fi proiectate două ES – una secvențială, alta finală. La celelalte discipline, ES se vor realiza doar la semestru, iar la fine de module se vor desfășura EFE.

Tabelul 2. Numărul de evaluări sumative pentru clasa a II-a

	<i>Semestrul 1</i>	<i>Semestrul 2</i>	<i>Total în clasa a II-a</i>
<i>Limba română</i>	7 5 scris, 2 oral	Max. 9 5 scris, 2 sau 3 oral, 1 anuală scris	Max.16 10 scris, 4 (sau 5) oral, 1 anuală scris
<i>Matematica</i>	Max. 3	4 3 + 1 anuală	Max. 7 5 (sau 6) + 1 anuală
<i>Celelalte discipline</i>	1 semestrială	2 1 semestrială + 1 anuală	3 2 semestriale + 1 anuală

- Repartizarea EFE în cursul modulului se va face în corespundere cu ritmul de învățare al elevilor, alți factori eventuali. Se vor proiecta cel puțin două EFE pe parcursul finalizat prin ES (la fine de modul sau secvențială).

Atenție! Se va urmări ca totalitatea produselor școlare supuse evaluării formative în etape pe parcursul modului să asigure o acoperire deplină a sub-competențelor care vor fi vizate prin evaluarea sumativă la finele modului.

- Pentru fiecare EFE se vor indica produsele selectate. De exemplu, abrevierea EFE (P1, P2) înseamnă că evaluarea formativă în etape se va realiza pe baza produselor P1 și P2 din lista produselor școlare recomandate la disciplina respectivă (cap. 3).
- Evaluările formative punctuale și cele interactive au ca funcție prioritară învățarea. De aceea nu este neapărat necesar de a le proiecta la nivel de modul, dar la nivel de lecții. În cazul în care este dificil de a acoperi prin EFE toate sub-competențele vizate la modul, se admite proiectarea evaluării unor sub-competențe prin EFP. Înregistrările respective se vor face în rubrica *Observații*.

Exemplu **Matematică**

Modulul 4. Calculăm și rezolvăm cu istețime (Operații aritmetice cu numere până la 100)

Nr. de ore alocate: 20

Sub-competențe	Detalieri de conținut	Nr. ore	Data	Resurse <i>nr.pag. manual</i>	Evaluare	Obs.
3.1.	<i>1. Cantitatea, prețul costul:</i> • Predare-învățare	1		98-99	EI	
3.2.	• Consolidare-dezvoltare	1				
3.3.	<i>2. Probleme despre cumpărare-</i>					
3.4.	<i>vânzare:</i>			100-101		
3.5.	• Predare-învățare	1				
3.6.	• Consolidare-dezvoltare	1				
3.7.	<i>3. Cine seamănă culege:</i> • Aplicare	1		102-103	EFE (P12, P9, P10, P11)	
	• Analiză-sinteză	1				
	• Activități diferențiate	1				
	<i>4. Rezolvarea problemelor compuse prin exercițiu:</i> • Predare-învățare	1		104-105		
	• Consolidare-dezvoltare	1				
	<i>5. Ordinea efectuării operațiilor în exerciții cu paranteze:</i> • Predare-învățare	1		106-107		
	• Consolidare-dezvoltare	1				
	<i>6. Ordinea efectuării operațiilor în exerciții fără paranteze:</i> • Predare-învățare	1		108-109		
	• Consolidare-dezvoltare	1				
	<i>7. Ordinea efectuării operațiilor:</i> • Aplicare	1		110-111		
	• Consolidare-dezvoltare	1				
	<i>8. Cine seamănă, culege:</i> • Aplicare	1		112-115	EFE (P6, P3, P19, P9, P11)	
	• Analiză-sinteză	1				

	• Activități diferențiate	1			
	9. <i>Evaluare sumativă</i>	1		Test	ES
	10. <i>Activități diferențiate de postevaluare</i>	1		Fișe diferențiate	

Pentru a verifica dacă produsele sunt selectate bine, se poate face confruntarea cu sub-competențele prevăzute la modul, de exemplu, în formă tabelară:

Detalii Evaluare

Evaluări formative în etape		Evaluare sumativă (test)
1.	Produse: P12: Formarea șirurilor de numere după o regulă dată P9: Rezolvarea problemelor compuse P10: Rezolvarea de situații de problemă din cotidian, care solicită calcule P11: Formularea problemelor	Sub-competențe: 3.1. Utilizarea elementelor de limbaj matematic aferent conceptelor de număr natural, operație aritmetică. 3.2. Efectuarea operațiilor aritmetice în exerciții cu 2 operații, cu și fără paranteze, explicând ordinea efectuării operațiilor. 3.3. Aplicarea operațiilor aritmetice și a proprietăților acestora pentru: compunerea și descompunerea numerelor; aflarea unor numere necunoscute în exerciții.
2.	Produse: P6: Rezolvarea unui exercițiu fără/cu paranteze P3: Calcul oral în baza înțelegerii terminologiei matematice P19: Completarea tabelelor/schemelor P9: Rezolvarea problemelor compuse P11: Formularea problemelor	3.4. Completarea unor succesiuni de numere asociate după reguli simple, indicate sau identificate prin observare. 3.5. Rezolvarea problemelor cu plan sau cu justificări, prin exercițiu. 3.6. Formularea de probleme pornind de la: enunț incomplet; schemă; operații aritmetice; exercițiu; tematică. 3.7. Investigarea dependenței dintre cantitate, preț și cost în contexte problematice reale, legate de cumpărare-vânzare.

Un cadru didactic experimentat și creativ poate ajunge la variante personalizate ale interpretării proiectului la nivel de modul din perspectiva ECD.

4.3. Proiectarea de scurtă durată din perspectiva ECD

Proiectul didactic al unei lecții oferă o schemă rațională a desfășurării lecției, pornind de la trei repere intercondiționate:

- ceea ce ne propunem să realizăm – *obiectivele lecției*;
- elementele necesare pentru a realiza ceea ce ne-am propus – *conținuturi și strategii didactice* (forme; metode, procedee și tehnici; mijloace);
- modul în care măsurăm eficiența învățării – *strategii de evaluare*.

Elaborarea proiectului didactic începe cu încadrarea lecției în unitatea de învățare, ceea ce implică stabilirea tipului de lecție, iar tipul lecției este corelat cu tipul de evaluare care poate fi valorificat la lecție. Din perspectiva ECD, această corelare se configurează în modul următor:

- activitățile de evaluare formativă interactivă pot și trebuie să fie realizate la orice tip de lecție, vizând diferite aspecte, inclusiv cele metacognitive;
- evaluările formative punctuale se pretează cel mai bine în lecțiile de aplicare, iar evaluările formative în etape – la lecțiile de analiză-sinteză; însă, în funcție de rezervele de timp ale modulului și de alți factori, cadrul didactic poate alege o altă variantă dintre cele posibile.

Antetul proiectului didactic al unei lecții va fi suplimentat cu rubrica *Strategii de evaluare* va include: tipul evaluării; instrumentul de evaluare și produsele vizate (în cazul evaluării instrumentale pe bază de produse); metode, procedee și tehnici utilizate.

<ul style="list-style-type: none"> • Subcompetențe: 3.1.; 3.2 etc. • Obiectivele lecției: La sfârșitul lecției, elevul va fi capabil: O₁: ..... O₂: .....etc. • Strategii didactice:<ul style="list-style-type: none"> - forme:..... - metode, tehnici și procedee:..... - mijloace:..... • Strategii de evaluare: ..... • Bibliografie:	Model 1
---	---------

Exemplificăm câteva situații de descriere a strategiilor de evaluare în antetul proiectului didactic.

a. Strategii de evaluare:

- evaluare inițială: dictare matematică (P3); autoevaluare (grilă);
- evaluare formativă interactivă.

b. Strategii de evaluare:

- evaluare formativă punctuală: probă orală (P1); autoevaluare (procedeul cromatic);
- evaluare formativă interactivă.

c. Strategii de evaluare:

- evaluare formativă în etape: probă scrisă (P4, P6, P10); autoevaluare (grilă);
- evaluare formativă interactivă.

d. Strategii de evaluare: evaluare sumativă: test.

e. Strategii de evaluare: evaluare formativă interactivă; evaluare reciprocă (fișe).

Atenție! Produsele se vor indica în antetul proiectului doar în cazul lecțiilor la care se proiectează evaluare formativă pe bază de instrumente: teste, probe etc.
Astfel, produsele se vor valorifica doar în evaluări formative punctuale și în evaluări formative în etape.

Antetul proiectului de lecție poate fi organizat și în formă tabelară. Această formă permite explicitarea corelării elementelor incluse. Forma tabelară poate fi recomandată pentru publicații și lecții publice, dar poate fi aplicată, la discreția învățătorului, și în proiectele zilnice ale lecțiilor:

Sub-competențe	Obiective <i>La sfârșitul lecției, elevul va fi capabil:</i>	Produse evaluate	Criterii de succes
<ul style="list-style-type: none"> • Strategii didactice: - forme:..... - metode, tehnici și procedee:..... - mijloace:..... • Strategii de evaluare: ..... • Bibliografie: 			Model 2

Proiectarea demersului didactic al lecției poate fi realizată atât în baza secvențelor instrucționale eșalonate în corespundere cu tipul lecției, cât și în baza fazelor lecției cadru Evocare – Realizarea sensului – Reflecție – Extindere (ERRE). Gradul de desfășurare a proiectului se va decide de cadrul didactic de comun acord cu managerul responsabil pentru învățământul primar.

Luând în calcul experiența ultimilor ani, generalizăm câteva **aspecte care necesită atenție în proiectarea didactică a lecției din perspectiva ECD:**

- Proiectarea juicioasă a strategiilor de evaluare.
- Echilibrarea ponderii activităților specifice ECD în contextul triadei predare-învățare-evaluare, excesul fiind la fel de nociv ca și insuficiența.
- Asigurarea unei baze solide a competențelor profesionale legate de didacticile disciplinelor, aceasta fiind premisa incontestabilă a eficienței proiectării didactice din perspectiva ECD, care trebuie să persiste în vizorul cadrelor didactice și a managerilor responsabili pentru învățământul primar.

5. PROCESAREA ȘI INTERPRETAREA DATELOR EVALUĂRII ÎN CLASA A II-A

5.1. Documente școlare și instrumente de monitorizare a performanțelor

Procesarea datelor evaluării în clasa a II-a se realizează în:

- *documente școlare:* catalogul clasei; dosarul personal al elevului; tabelul de performanță școlară al elevului; portofoliul performanțelor școlare al elevului;
- *instrumente de monitorizare a performanțelor:* registre de înregistrare a performanțelor; fișe de observare; fișe de evaluare; scale de evaluare; diagrame de monitorizare a performanțelor; fișe de monitorizare a progresului; agende; seturi de întrebări; interviuri; chestionare; ghiduri de conversație/planuri de dezbateri; protocoale de observare; liste/inventare de control/raportare; portofolii; studii de caz; grile de observare; liste de control/de verificare; scări/scale de clasificare a performanțelor individuale ale elevului; hărți ale performanțelor individuale ale elevilor.

MECD accentuează principiul flexibilității în alegerea instrumentelor de monitorizare a performanțelor, susținând abordarea personalizată în vederea unei funcționalități reale.

Catalogul clasei este un document de stat, completarea căruia constituie o responsabilitate a învățătorului diriginte și a cadrelor didactice la anumite discipline. Completarea se realizează în conformitate cu actele normative în vigoare. În clasa a II-a calificative în catalogul clasei se fixează doar la evaluările sumative la disciplinele Limba română și Matematică (a se vedea Tabelul 1):

FB - FOARTE BINE;   B – BINE;   S – SUFICIENT.

Cadrul didactic va prezenta în mod confidențial părinților rezultatele individuale ale elevului, în baza portofoliului performanțelor școlare, a instrumentelor de monitorizare a performanțelor.

5.2. Stabilirea calificativelor

▪ Pentru stabilirea calificativului la evaluările sumative în clasa a II-a se folosește procedura conversiei punctajului acumulat, în conformitate cu ponderea punctajului acumulat în punctajul maxim al probei de evaluare:

La sfârșit de modul (sau unității secvențiale de conținut):	La final de an școlar:
<ul style="list-style-type: none"> 100% - 81% din probă corespunde calificativului <i>foarte bine</i>; 80% - 61% din probă corespunde calificativului <i>bine</i>; 60% - 40% din probă corespunde calificativului <i>suficient</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> 100% - 81% din probă corespunde calificativului <i>foarte bine</i>; 80% - 56% din probă corespunde calificativului <i>bine</i>; 55% - 33% din probă corespunde calificativului <i>suficient</i>.

Aceste recomandări metodologice sunt valabile atât pentru probele de evaluare sumativă orale, cât și pentru cele scrise în clasa a II-a. Evaluările sumative pot fi realizate pe baza de instrumente diferite (teste docimologice, probe scrise/practice, proiecte de grup etc.).

▪ Pentru stabilirea calificativului la finele semestrului 1 și la finele semestrului 2 la disciplinele Limba română și Matematică, cadrul didactic va realiza media calificativelor atribuite elevului la evaluările sumative din semestru, după următorul procedeu de conversie a calificativelor în punctaj:

- pentru calificativul **Foarte bine (FB)** se vor atribui **3 puncte**;
- pentru calificativul **Bine (B)** se vor atribui **2 puncte**;
- pentru calificativul **Suficient (S)** se va atribui **1 punct**.

Tabelul 3. Exemple de realizare a mediei semestriale la disciplina Limba română în clasa a II-a, sem. 1.

		Pe parcursul sem.1							Media semestrială
Calificative		B	B	FB	FB	B	FB	FB	FB
Ex. 1	Conversie în punctaj	2	2	3	3	2	3	3	$2 + 2 + 3 + 3 + 2 + 3 + 3 = 18$ $18 : 7 \approx 2,57 \approx 3 \rightarrow$ Foarte bine
Ex.2	Calificative	B	B	S	B	FB	FB	B	B

	Conversie în punctaj	2	2	1	2	3	3	2	$2 + 2 + 1 + 2 + 3 + 3 + 2 = 15$ $15 : 7 \approx 2,14 \approx 2 \rightarrow$ Bine
--	----------------------	---	---	---	---	---	---	---	--

▪ Pentru stabilirea calificativului la finele clasei a II-a, la disciplinele Limba română și Matematică, cadrul didactic va realiza media calificativelor atribuite elevului la finele fiecărui semestru, conform aceluiași procedeu de conversie a calificativelor în punctaj.

Tabelul 4. Exemple de stabilire a calificativului final la disciplina Matematică, clasa a II-a

		Sem. 1	Sem. 2	Media anuală
Ex. 1	Calificative	FB	B	FB
	Conversie în punctaj	3	2	$3 + 2 = 5$ $5 : 2 \approx 2,5 \approx 3 \rightarrow$ Foarte bine
Ex. 2	Calificative	B	B	B
	Conversie în punctaj	2	2	$2 + 2 = 4$ $4 : 2 = 2 \rightarrow$ Bine
Ex. 3	Calificative	S	B	B
	Conversie în punctaj	1	2	$1 + 2 = 3$ $3 : 2 \approx 1,5 \approx 2 \rightarrow$ Bine

5.3. Înregistrarea calificativelor

▪ *Calificativele acordate la evaluările sumative la Limba română și Matematică se înregistrează în catalogul clasei și se trec în agendele elevilor.*

▪ *Calificativele finale la Limba română și Matematică se înregistrează la sfârșitul anului școlar în catalogul clasei și se trec în agenda elevului, dosarul personal al elevului și în tabelul de performanță școlară.*

▪ *Promovarea elevilor în clasa a III-a se realizează prin cuvântul *promovat* înscris în dosarul personal și în catalogul clasei la fiecare elev în parte, în conformitate cu cerințele.*

5.4. Procedul „R”– RECUPERARE

▪ Principiul *motivării pentru învățare*, principiul succesului și corelării evaluărilor formative cu cele sumative condiționează o învățare fără eșec, astfel încât în sensul evaluării pozitive **nu se va folosi** calificativul *insuficient*.

▪ În cazurile excepționale, când se constată elemente de nereușită (motiv de boală, abandon școlar, absențe motivate/nemotivate) se va recurge obligatoriu la activități de **recuperare**.

▪ În catalog, în dreptul numelui elevului nu se menționează niciun calificativ pentru perioada recuperării.

▪ Învățătorul va realiza un plan de recuperare, coordonat cu șeful catedrei sau directorul-adjunct pentru învățământ primar (Anexa 1). Despre planul de recuperare e recomandabil să fie informați părinții.

▪ Perioada de recuperare se realizează **timp de o săptămână** după revenirea elevului (sau din momentul stabilirii planului de recuperare).

▪ Se recomandă, după re/scrierea (realizarea repetată) evaluării sumative să se înregistreze în ziua recuperării calificativul respectiv. În catalog, la rubrica *Notă* să se scrie *recuperare*.

▪ Dacă elevul a absentat în ziua evaluării sumative, se stabilește un termen de recuperare a acesteia, iar calificativul se va înregistra în ziua recuperării. În catalog, la rubrica *Notă* să se scrie *recuperare*.

Ce facem dacă elevul a lipsit înainte de evaluarea sumativă?

- ✓ Nu se recomandă a-l încadra imediat după revenire în evaluarea sumativă. Aceasta ar putea să-i sporească riscurile de nereușită.
- ✓ Se recomandă să se ofere proba/testul doar în cazul în care elevul acceptă.
- ✓ Se va lua în considerare doar rezultatul acceptat de elev.
- ✓ În caz contrar, se intervine după procedeeul „R” (Recuperare).

5.5. Verificarea evaluărilor sumative

Verificarea se realizează în funcție de instrumentul de evaluare aplicat. În cazul unui test, se fac însemnări pe grila docimologică, în corespundere cu tipul respectiv de item (de exemplu: L 0 1 2, L 0 2, L1(A)). În cazul evaluării reciproce, elevilor li se poate propune o variantă accesibilizată, de exemplu: $\frac{3}{4}$ (3 din 4 puncte). Pentru itemii realizați corect se poate folosi bifa .

Erorile comise doar se subliniază sau se încercuiesc. Elevilor li se va oferi posibilitatea de autocorectare la lecția destinată recuperării, ameliorării și dezvoltării.

5.6. Tehnologia evaluării sumative orale (ESO)

Evaluarea orală reprezintă o formă a conversației evaluative prin care învățătorul urmărește determinarea cantitativă și calitativă a performanțelor elevilor.

Evaluarea sumativă orală (ESO) este la fel de importantă ca și forma scrisă a evaluării sumative și are drept scop verificarea gradului de posedare a competențelor de comunicare orală:

- perceperea corectă a mesajului audiat, citit, auzit în limitele standardelor de conținut;
- utilizarea în contexte noi, necunoscute a vocabularului însușit;
- producerea mesajelor orale, în variate contexte.

În clasa a II-a, ESO se va proiecta și realiza la disciplinele:

- Limba română (maternă)
- Limba rusă (maternă, de instruire)
- Limba străină
- Limba română (alolingvi)
- Limba bulgară/ucraineană/găgăuză

Atenție! Evaluarea sumativă orală (ESO) este parte integrantă a evaluării sumative (ES). Proba scrisă cu cea orală cumulează subcompetențele de evaluat în contextul ES. În catalog se va fixa calificativul pentru fiecare probă separat.

ESO se proiectează și se realizează pe parcursul semestrului, ținând cont de necesitățile și particularitățile elevilor clasei, precum și de specificul disciplinei. Pot fi desfășurate în cadrul unui modul (nu este obligatoriu să se desfășoare la sfârșitul modulului), vizând o anumită finalitate.

ESO poate fi realizată prin: interviuri, expuneri orale, dialoguri, comunicări orale, chestionări orale, conversații, prezentări.

➤ **Proiectarea ESO:**

- Se alege produsul școlar care va fi supus evaluării, prin raportare la sub-competențele selectate în proiectarea de lungă durată. De exemplu, produsele pentru ESO la Limba română se vor alege dintre cele referitoare la: *Comunicare orală, Lectura, Lectura particulară* (a se vedea subcapitolul 3.2.).
- Se elaborează carduri cu itemi de evaluare a produsului.
- Se elaborează fișa de înregistrare a rezultatelor: diagramă, grilă.

➤ **Cardul:**

- constituie un instrument de evaluare sumativă și conține o sarcină pe care elevul o efectuează în mod expres, timp de 5-7 minute de pregătire.
- prezintă o situație semnificativă⁹ bazată pe elementul spontaneității; spontaneitatea determină acțiunea prin care elevul realizează o sarcină asemănătoare activităților cotidiene, în care transferă în viață cele învățate la lecții.
- este elementul care deosebește evaluarea formativă de cea sumativă prin situația spontană sau semnificativă.

➤ **Un posibil model al procedurii de organizare:**

- 7 elevi vor extrage cardul pe care este imprimat un text necunoscut pentru ei;
- elevii se aranjează într-un grup sub formă de cerc sau la câteva (2-3) mese unite pe o linie, nu neapărat în fața clasei;
- se acordă timp de pregătire (5-7 minute), apoi fiecare elev prezintă sarcina întregului grup; prezentarea fiecărui elev trebuie să dureze cel mult 2 minute;
- învățătorul înregistrează în diagrama sa calificativul acordat, apoi îl întreabă pe elev ce calificativ merită;
- învățătorul demonstrează calificativul înregistrat și îl compară cu al elevului;
- învățătorul este decidentul calificativului; în cazul în care nu coincide cu calificativul elevului, argumentează în baza descriptorilor; deoarece evaluarea sumativă „sanționează performanța”, ultimul cuvânt este al învățătorului;
- după ce au prezentat acești 7 elevi, vine rândul următorilor.

Atenție! Organizarea ESO are loc în funcție de numărul elevilor în clasă. **Dacă în clasă sunt mai mult de 20 de elevi, atunci învățătorul poate realiza ESO timp de 2 ore.**

---

⁹ reprezintă o situație din viață, constituită din mai multe situații-problemă și având un caracter inter/transdisciplinar [9].

➤ **Ce pot face ceilalți elevi în timp ce are loc proba de evaluare sumativă orală?**

- Poate fi organizat atelierul de lectură/discuție/creație
- Citesc în cartea de lectură
- Completează fișa de lectură
- Creează o imagine pentru un text literar
- Lucrează cu o fișă, căutând informații în internet
- Privesc (cu căști) un desen animat și rezolvă „Explozia stelară”
- Privesc (cu căști) un desen animat și completează apoi o agendă de înțelegere a filmului
- Rezolvă integrale
- Rezolvă sarcini pentru elevi isteți
- Lucrează la un poster comun
- Fac ordine în portofoliu
- Își evaluează propriul portofoliu
- Își aleg sarcini de la *panoul curioșilor* sau *panoul Vreau să știu*

➤ **Abordarea conținutală a ESO**

Exemplul 1. Produsul P18: Textul (literar/ nonliterar) citit la prima vedere

Sarcini pentru card: Citirea unui text pregătit de către învățător, timp de un minut.

Grila de evaluare (a învățătorului)

Numele, prenumele elevului	Data		
	1. Citește cursiv, fluid textul.	2. Articulează corect toate cuvintele.	3. Respectă intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație.

Exemplul 2. Produsul P28: Prezentarea unui text literar cunoscut

Pe card se propune titlul textului și algoritmul de prezentare: 1) Numește titlul și autorul textului. 2) Este o narațiune, dialog, descriere? 3) Cine sunt personajele? 4) Când are loc acțiunea? 5) Unde are loc acțiunea? 6) Care sunt momentele principale ale textului? 7) Ce atitudine am față de faptele personajelor? 8) Care este ideea principală?

Exemplul 3. Produsul P22: Textul literar povestit

Sarcini pentru card: 1) Anunță titlul și autorul textului. 2) Povestește introducerea textului. 3) Povestește încheierea textului. 4) Povestește momentul în care personajul... 5) Povestește momentul în care se descrie personajul. 6) Povestește fragmentul îndrăgit. 7) Povestește fragmentul în care se spune despre timpul și spațiul în care a avut loc acțiunea.

5.7. Diagrama de monitorizare a performanțelor elevilor

Diagrama de monitorizare a performanțelor elevilor constituie un instrument de procesare și interpretare de către cadrul didactic a datelor evaluării la nivelul comportamentului performanțial al elevilor în cadrul disciplinelor școlare. La diagrama pe disciplină se atașează lista produselor și a criteriilor de succes recomandate la disciplina respectivă.

Atenție! Pentru respectarea principiului libertății în alegerea instrumentelor de monitorizare a performanțelor, se recomandă a aborda structura diagramei și modalitățile de înregistrare a datelor în manieră personalizată, în funcție de necesități și posibilități diverse, fără a prejudicia funcționalitatea în contextul ECD. Managerii nu vor impune forme și structuri unice, dar vor urmări și vor promova eficiența instrumentelor alese de cadrele didactice.

Ca variante posibile de completare, se recomandă înregistrarea nivelurilor de performanță prin cuvinte (deplin sau abreviat într-un mod convenabil) sau folosind procedeul cromatic, de exemplu după cum se prezintă în tabelul 5.

Tabelul 5. Variante de înregistrare a nivelurilor de performanță în diagrama învățătorului

Descriptorii de performanță	Nivelurile de performanță	Înregistrare prin:	
		abrevieri	culori
corect; complet; coerent; fără ezitări	<i>independent</i>	ind.	verde
cu greșeli mici; cu incompletitudini mici; cu incoerențe mici; cu ezitări mici, depășite ca rezultat al ghidării (întrebărilor orientative) oferite de învățător	<i>ghidat de învățător</i>	ghid.	galben
cu greșeli; cu incompletitudini; cu incoerențe; cu ezitări depășite ca rezultat al sprijinului (indicațiilor, explicațiilor) oferit de învățător	<i>cu mai mult sprijin</i>	spr.	roșu

Se consideră oportune următoarele trei componente structurale intercondiționate ale diagramelor pe discipline, care permit o abordare eșalonată a procesului de monitorizare:

- I. Monitorizarea etapizată a performanțelor;
- II. Monitorizarea punctuală a performanțelor (selectiv);
- III. Sinteza performanțelor.

Atenție! Structura de trei componente a diagramei se recomandă, cu precădere, pentru deținătorii gradelor didactice superior și unu. Celelalte cadre didactice pot opta pentru variante reduse, cea minimală fiind *II. Monitorizarea punctuală a performanțelor (selectiv)*.

➤ **Monitorizarea etapizată a performanțelor se recomandă pentru toți elevii pe parcursul anului școlar, în cadrul evaluărilor formative în etape la disciplină** – se înregistrează nivelurile de performanță în raport cu fiecare produs școlar evaluat (prin cuvinte/abrevieri/culori). În funcție de disciplină, sau după preferința învățătorului, pot fi completate tabele separate pe module, pe semestre sau un tabel anual.

I. MONITORIZAREA ETAPIZATĂ A PERFORMANȚELOR
Nivelurile de performanță (evaluări formative în etape)

Model orientativ

ELEV:	data	28.09			09.10						
	produsele	P1	P2	P6	P3	P4	P5	P12			
1. Anghel Andrei											
2.											

În baza completării etapizate a tabelului respectiv, cadrul didactic va putea să identifice mai ușor produsul/produsele care necesită o monitorizare mai atentă, punctuală pentru unii elevi. În acest scop, învățătorul poate realiza orice completări care îl pot ajuta în corecția traseului personal al elevului, de exemplu bifare, încercuire, subliniere etc.

➤ **Monitorizarea punctuală a performanțelor se recomandă a fi realizată:**

- în special la **Limba română și Matematică** (învățătorul are libertatea de a alege și alte discipline, după necesitate și posibilitate);
- pe parcursul anului școlar, în cadrul evaluărilor formative punctuale, în mod selectiv: pentru anumite produse și anumiți elevi.

Pe parcursul lecțiilor și în cadrul monitorizării etapizate a performanțelor, învățătorul identifică produsele care prezintă dificultăți unor anumiți elevi (celor care realizează produsele cu mai mult sprijin sau ghidat). Pe aceste produse și elevi se focalizează monitorizarea punctuală:

- produsul evaluat și criteriile de evaluare/de succes;
- lista elevilor monitorizați;
- datele calendaristice ale evaluărilor punctuale (de exemplu zilele sau lunile în care s-a desfășurat monitorizarea punctuală);
- nivelurile individuale conform descriptorilor: independent, ghidat de învățător, cu mai mult sprijin (înregistrate prin cuvinte/abrevieri/culori).

II. MONITORIZAREA PUNCTUALĂ						
Produsul școlar evaluat: P20. Poezia recitată						
Criteriile de evaluare: C1. Anunță titlul și autorul poeziei. C2. Recită toate versurile. C3. Rostește corect și clar cuvintele. C4. Recită expresiv. C5. Folosește mimica și gesturile.						
	Elev:	Date calendaristice				
		Sept.	Oct.			
1.	Munteanu Ion	spr.	ghid.			
2.						

Model orientativ

Notă: Înregistrările (prin abrevieri/cuvinte/culori) pot fi completate (la discreția învățătorului) prin precizarea criteriului/criteriilor care solicită ameliorare, recuperare sau dezvoltare (de ex., pe caseta roșie poate fi precizat: C2, C4, C5).

➤ **Sinteza performanțelor se recomandă la finele anului școlar, prin raportare la competențele specifice disciplinei și produsele corespunzătoare:**

- competențele specifice disciplinei și, corespunzător, lista de produse școlare prin care a fost evaluată pe parcursul anului fiecare competență;
- lista elevilor;
- nivelurile individuale atînse în mod preponderent (cel mai frecvent) pe parcursul anului, conform descriptorilor (reprezentate prin abrevieri/culori/cuvinte, la discreția cadrului didactic); aceste date se vor obține prin sinteza datelor fiecărui elev din cadrul Monitorizării etapizate a performanțelor.

III. Sinteza performanțelor					
Competențele specifice:					
1.	.....	3.	.....		
2.	.....	4.	.....		
	Elev:	Competențele specifice disciplinei			
		Produsele evaluate			
		1	2	3	4
		P1, P2, ...	P5, P6...	P8, P9...	P11, P12...
1.	Artene David	independent	independent	ghidat de învățător	cu mai mult sprijin
2.					

Model orientativ

Note:

- ✓ Datele din Sinteza performanțelor se trec în Tabelul de performanță, rubricile pe discipline.
- ✓ Înregistrările (prin abrevieri/cuvinte/culori) pot fi completate (la discreția învățătorului) prin precizarea produsului/produselor care solicită ameliorare, recuperare sau dezvoltare. *Aceste completări pot ghida cadrul didactic în completarea rubricii „Recomandări/arii de dezvoltare” în Tabelul de performanță școlară.*

5.8. Portofoliul performanțelor școlare ale elevului

MECD recomandă ca fiecare elev să dețină un portofoliu de performanță școlară bazat pe produsele recomandate și criteriile aferente de succes, în care, drept dovadă de înregistrare a performanțelor școlare, se vor aduna lucrările scrise/practice, testele, probele, fișele de evaluare, autoevaluare etc.

Totalitatea lucrărilor cumulate în portofoliu pe durata învățării definește dezvoltarea achizițiilor elevului și exprimă *ceea ce știe elevul* (ca informație), precum și *ceea ce știe să facă* în mod concret, practic. Evaluarea acestor variabile permite optimizarea demersului formativ, astfel, portofoliul va funcționa în calitate de metodă alternativă/complementară de evaluare.

5.9. Tabelul de performanță școlară al elevului

Tabelul de performanță școlară este un instrument de monitorizare a performanțelor elevului și reprezintă o sinteză a rezultatelor obținute pe parcursul anului de studii. Este un document obligatoriu pentru toți elevii claselor primare din Republica Moldova.

Tabelul dat (Anexa 2) etalează performanțele individuale ale elevului în corespundere cu finalitățile curriculare, cu produsele școlare supuse evaluării pe parcursul anului școlar și cu descriptorii de performanță.

Se completează de către învățătorul-diriginte și cadrele didactice, specialiști la disciplinele școlare (eventual: limba străină, educația muzicală, educația plastică, educația fizică).

Se prezintă părinților sau reprezentanților legali ai acestora și elevului:

✓ la începutul anului școlar, dirigintele familiarizează părinții cu tabelul (în baza descrierii date în MECD), pentru a-i cunoaște cu performanțele posibile de atins de către copil pe parcursul clasei a II-a; de exemplu, familiarizarea poate fi realizată la ședința cu părinții sau oferind o copie a tabelului (necompletat);

✓ la finele anului școlar (15-30 mai), părinților li se oferă tabelul completat, cu semnătura dirigintelui; părintele semnează tabelul și îl întoarce dirigintelui;

✓ administrația instituției aplică ștampilă și semnătură după semnătura părintelui;

✓ documentul autentificat se păstrează în dosarul personal al elevului; părinții au dreptul să primească o copie a documentului autentificat.

Tabelul de performanță constituie o informație veridică pentru transferul elevului în altă instituție de învățământ.

În Tabelul de performanță pentru clasa a II-a este introdusă **rubrică Copilul la școală**. Dirigintele **va completa prin bifare** rubrica dată, realizând o sinteză în baza observării comportamentului copilului în diferite contexte ale vieții școlare, în activitățile curriculare și extracurriculare. În continuare, **va înregistra** în tabelul rezervat **calificativele** acordate elevului la finalizarea clasei a II-a.

În rubricile pe discipline, dirigintele și specialiștii **vor bifa modul prioritar în care elevul a demonstrat pe parcursul anului fiecare competență specifică** stipulată în curriculum disciplinar, realizând o sinteză a performanțelor în baza diagramei de monitorizare a performanțelor și a observării comportamentului elevului: *independent, ghidat de învățător, cu mai mult sprijin*.

Pe ultima linie a fiecărui tabel disciplinar se listează activități de învățare și evaluare desfășurate pe parcursul anului școlar (conform listei produselor școlare recomandate la disciplină), pentru a crea o imagine mai amplă despre formarea elevului. Aceste liste se prezintă în regim de familiarizare și nu presupun operare (nu se fac sublinieri, bifări etc.)

La final, dirigintele poate propune recomandări/arrii de dezvoltare, de exemplu:

- ✓ Să manifeste preferința de a citi fluid texte literare/cărți.
- ✓ Să identifice mesajul unui scurt text care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare în contexte variate. Să aprecieze personajele după faptele descrise în text.
- ✓ Să exprime proprii idei referitoare la contexte familiare și identitatea proprie, manifestând încredere în sine.
- ✓ Să efectueze fluid calcule orale în centrul 0-100, care implică 1-2 dintre operațiile învățate.
- ✓ Să aplice operațiile de adunare, scădere, înmulțire, împărțire și proprietățile acestora pentru rezolvarea unor situații de problemă din cotidian.

În cazul în care elevul învață conform unui plan educațional individualizat, dirigintele are libertatea și responsabilitatea de a interveni cu modificări corespunzătoare în completarea tabelului.

BIBLIOGRAFIE

***

1. Codul Educației al Republicii Moldova, Chișinău 2014, nr.152 din 17.07.2014, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.319 – 324, art.nr.614 din 23.11.2014.
2. Concepția Evaluării rezultatelor școlare. Pâslaru VI, Achiri I., coord., IȘE: Chișinău, 2006.
3. Curriculum școlar, Clasele I-IV, Chișinău, 2010.
4. Curriculumul pentru disciplina LIMBA STRĂINĂ I. Clasele II-IV, 2010.
5. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori în clasele I-II* (aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr.623 din 28 iunie 2016).
6. *Evaluarea criterială în bază de descriptori. Clasa a II-a. Ghid metodologic* (aprobat la Consiliul național pentru curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr.256 din 28 aprilie 2017).
7. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa I (ediția a II-a, actualizată și completată)* (ediția I aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015; ediția a II-a aprobată la Consiliul Științifico-Didactic al IȘE din 27.12.2017).
8. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a III-a* (aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr.70 din 05 septembrie 2017).

***

9. Bocoș M., Jucan D. *Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*. Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007
10. Darling-Hammond, L., Aness, J., Falk, B, *Authentic Assessment in Action. Studies of School sand Students at Work*, Teachers College Press, Columbia University, 1995.
11. (de) Hadji Ch. *L'evaluation, regles du jeu. Des intentions aux outils*. Paris: ESF, 1989
12. Houart, M. *Evaluer des compétence... Oui mais comment ?* - 2001 Département Éducation et technologie (UNamur). Versiune electronică.
<https://pure.fundp.ac.be/ws/files/1029351/64322.pdf>
13. Manolescu, M. (coord). *Evaluare în învățământul primar. Aplicații - matematică*. București: Editura Fundației Culturale D. Bolintineanu, 2002
14. Manolescu, M. *Evaluarea școlară - un contract pedagogic*, București, 2002
15. Marin M. *Didactici interactive în învățământul primar*, Chișinău, 2013
16. Meyer, G. *De ce și cum evaluăm. (traducere)*. Iași, Editura Polirom, 2000, 192 p.
17. Minder, M. *Didactica funcțională. Obiective, strategii, evaluare. (traducere)*. Chișinău, Editura Cartier Educațional,2003, 412p
18. Mons, N., Toczek, M.-C., West, A., Barkouss S. *L'évaluation des élèves par les enseignants dans la classe et les établissements : réglementation et pratiques. Une comparaison internationale dans les pays de l'OCDE*. Disponible sur le site du Cnesco : <http://www.cnesco.fr>

19. Morrissette, J. *Manières de faire l'évaluation formative des apprentissages : analyse interactionniste du savoir-faire d'enseignantes du primaire*. Sarrebruck (CH): Les Éditions universitaires européennes, (2010).
20. Pogolșa, L., Bucun, N. (coord.). Chicu, V., et al. *Referențialul de evaluare a competențelor specifice formate elevilor prin disciplinele de studiu*. Chișinău: IȘE, 2014, 585 p.
21. Pogolșa, L., Marin, M. (coord. șt.) Marin, M., Gaiciuc, V., Achiri, I., Popovici, A., State, D., Agafian, R. *Evaluare criterială prin descriptori în învățământul primar. Clasa I. Ghid metodologic*. IȘE, Chișinău, 2015, 86p.
22. Potolea, D., Neacșu, I., Manolescu, M. *Metodologia evaluării realizărilor școlare ale elevilor. Ghid metodologic general*. București, 2011.
23. Potolea, D., Manolescu, M. *Teoria și practica evaluării educaționale. Proiectul pentru Învățământul Rural*. București, 2005.
24. Ungureanu D., *Teroarea creionului roșu. Evaluarea educațională*, Editura Universității de Vest, 2001
25. (de) Vecchi, G. *Evaluer sans dévaluer et évaluer les compétences*. Paris, Editura Hachette Education, 2011.

***

26. Амонашвили, Ш.А. *Воспитательная и образовательная функция оценки учения*. М, 1984
27. Болотов, В.А., Вальдман И.А., Ковалёва Г.С., Пинская М.А. *Российская система оценки качества образования: главные уроки*. (аналитический обзор). Accesat <http://www.rtc-edu.ru/resources/publications/94>
28. Воронцов, А.Б. *Организация контрольно-оценочной деятельности в образовательном процессе основной школы (методические рекомендации)* http://sch1133.mskobr.ru/files/voroncov_kniga_kod.pdf
29. Логвина, И., Рождественская Л. *Пособие для учителя Инструменты формирующего оценивания в деятельности учителя-предметника*. accesat <http://www.narva.ut.ee/sites/default/files/nc/oppevahend.pdf>
30. Цукерман, Г. А., Елизарова Н. В. *О детской самостоятельности // Вопр. психол. 1990. № 6. С. 37 – 44.*
31. Цукерман, Г.А. *Оценочная самостоятельность как цель школьного образования* .// Материалы семинара «Система оценки качества знаний младших школьников в условиях безотметочного обучения» от 28.03.2003. <http://modern.ed.gov.ru/themes/basic/materials-document.asp?folder=1471&matID=1873>
32. Цукерман, Г.А. *Оценка без отметки* - М.,Рига 1999, [tsukerman g.a. otsenka bez otmetki.pdf](http://tsukerman.g.a.otsenka.bez.otmetki.pdf)

Plan de recuperare. Modele orientative**Model pentru portofoliul elevului**

Elevul _____

Perioada de recuperare _____
(din ce dată până la ce dată se prevede ameliorarea)

Motivul recuperării _____

Nr.	Disciplina	Conținutul recuperării (produse școlare)	Data reevaluării	Rezultatul	Semnătura părintelui

Model pentru diagrama învățătorului

Clasa _____ Învățătorul _____

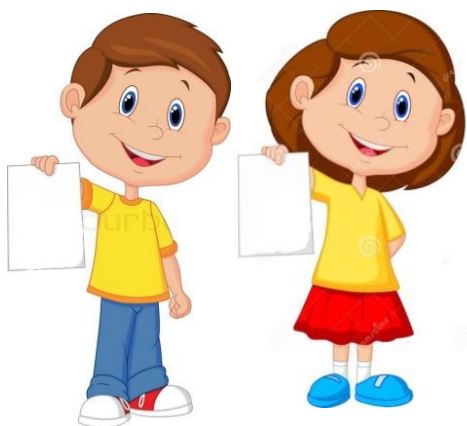
Numele, prenumele elevului	Disciplina	Conținutul recuperării (produse școlare)	Perioada de recuperare	Motivul recuperării	Data retestului	Rezultatul	Semnătura învăță torului	Coordonat

Anexa 2

Instituția de învățământ

Tabel de performanță școlară

Clasa 2

Elev _____

Data nașterii _____

INFORMAȚIE DESPRE INSTITUȚIA DE ÎNVĂȚĂMÂNT

ADRESA: _____

SITE: _____

TELEFON: _____

E-MAIL: _____

Diriginte: _____

Părinți (tutore): _____

Anul de studii

Copilul la școală			
<i>Pe parcursul anului școlar:</i>	<i>de cele mai multe ori</i>	<i>deseori</i>	<i>uneori</i>
Copilul ca subiect al învățării			
1. Manifestă motivație pentru învățare.			
2. Este atent în realizarea sarcinilor.			
3. Este responsabil în efectuarea temelor.			
4. Este obiectiv în autoevaluare și în evaluarea reciprocă a colegilor.			
5. Este perseverent în vederea îmbunătățirii rezultatelor personale.			
Copilul în raport cu sine			
6. Este responsabil față de înfățișarea, sănătatea și securitatea sa.			
7. Este grijuliu față de obiectele personale.			
8. Are încredere în forțele proprii.			
9. Își gestionează emoțiile.			
10. Denotă capacități de autoeducație.			
Copilul în interacțiune cu mediul			
11. Îndeplinește regulile clasei și ale școlii.			
12. Are o atitudine protectoare față de mediul înconjurător.			
13. Colaborează cu ceilalți pe bază de respect și empatie.			
14. Manifestă inițiativă și abilități de decizie în activități și contacte cu colegii.			
15. Pare fericit la școală.			

Calificativele acordate elevului la finalizarea clasei a II-a	
Limba și literatura română	
Matematică	

**Descrierea rezultatelor elevului
pe parcursul clasei a II-a la disciplinele școlare**

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare			
2. Perceperea mesajului citit/audiat prin receptarea adecvată a universului emoțional și estetic al textelor literare și utilitatea textelor nonliterare			
3. Utilizarea scrisului ca tehnică psihomotrică și ca abilitate de exprimare a gândurilor			
4. Aplicarea conceptelor și a terminologiei lexicale, fonetice, morfologice și sintactice în structurarea mesajelor comunicative			
5. Manifestarea interesului și a preferințelor pentru lectură			

Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Informații prezentate succint; Situația de comunicare (prezentarea orală); Lectura imaginilor; Compoziția (oral). Textul compoziției; Compoziția (oral). Expunerea orală a textului; Partea de vorbire; Partea de propoziție; Mesajul argumentativ; Compoziția (scris)/Redactarea textelor proprii cu și fără repere; Scrisul; Propoziția alcătuită și scrisă; Dialogul scris; Bilețelul; Caietul meu; Citirea cu voce a unui text cunoscut; Textul (literar/nonliterar) citit la prima vedere; Textul analizat (în limita standardelor); Receptarea mesajului scris (citirea/lectura); Poezia recitată; Mijloacele artistice (identificare); Textul literar povestit; Personajul literar caracterizat/obiectul descris; Planul de idei (elaborare); Transcriere de text; Dictarea (scrierea după dictare); Cuvinte cu ortograme; Prezentarea unui text literar cunoscut; Prezentarea unei cărți citite; Agenda de lectură; Mini-proiectul în grup; Colaborarea în echipă.

MATEMATICĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Identificarea și utilizarea conceptelor matematice și a limbajului matematic în situații diverse			
2. Aplicarea operațiilor aritmetice și a proprietăților acestora în contexte variate			
3. Rezolvarea și formularea de probleme, utilizând achizițiile matematice			

4. Explorarea/investigarea unor situații de problemă reale sau modelate, integrând achizițiile matematice și cele din alte domenii			
--	--	--	--

Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Scrierea numerelor naturale; Calcul oral în baza unui exercițiu dat; Calcul oral în baza înțelegerii terminologiei matematice; Calcul în coloniță; Determinarea ordinii operațiilor într-un exercițiu fără/cu paranteze; Rezolvarea unui exercițiu fără/cu paranteze; Rezolvarea ecuațiilor simple; Rezolvarea problemelor simple; Rezolvarea problemelor compuse; Rezolvarea de situații de problemă din cotidian, care solicită calcule; Formularea problemelor; Formarea șirurilor de numere după o regulă dată; Completarea șirurilor de numere/forme geometrice; Recunoașterea formelor geometrice; Efectuarea măsurărilor; Determinarea valorii de adevăr a unei propoziții matematice; Exercițiu lacunar (cu numere/semne lipsă); Enunț lacunar (cu numere/cuvinte lipsă); Completarea tabelelor/schemelor; Colaborarea în echipă; Caietul meu.

ȘTIINȚE	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Receptarea informațiilor științifice			
2. Explorarea și investigarea lumii înconjurătoare			
3. Comunicarea orală și scrisă utilizând stilul științific			
4. Adoptarea unui comportament adecvat în cadrul mediului natural și al celui social			

Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Comunicarea orală/scrisă a informației științifice; Descrierea unor corpuri/relații/stări/fenomene din natură; Clasificarea elementelor naturii; Compararea corpurilor din natură; Ordonarea, gruparea unor obiecte/fenomene/evenimente; Comunicarea observațiilor efectuate, informațiilor selectate/citite; Realizarea unor experimente simple; Înregistrarea grafică (tabel, schemă, fisă de observare) a observațiilor efectuate; Analiza unor acțiuni, schimbări, consecințe, efecte; Utilizarea unor instrumente de măsurare (citirea termometrului, calendarului, ceasului); Colaborarea în echipă.

EDUCAȚIA MORAL-SPIRITUALĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Utilizarea conceptelor specifice valorilor moral-spirituale pentru cunoașterea și respectarea tradițiilor naționale, experienței religioase, normelor de conviețuire în societate			
2. Aplicarea normelor din sfera valorilor umane în stabilirea relațiilor interpersonale pozitive			
3. Manifestarea unui comportament social activ și responsabil adecvat unei lumi în schimbare			
4. Participarea la luarea deciziilor și la rezolvarea problemelor comunității			

Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Mesajul oral; Personajul textului/situației/cazului dat; Studiul de caz; Sărbători calendaristice; Comunicarea; Implicarea în acțiuni comunitare; Mini-proiectul în grup; Adoptarea de reguli și respectarea lor; Colaborarea în echipă.

EDUCAȚIA MUZICALĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Cunoașterea și înțelegerea diversității fenomenului muzical–artistic din perspectiva semnificațiilor emoționale și estetice			
2. Identificarea mijloacelor de expresivitate muzicală conform rolului în redarea imaginii artistice și a mesajului ideatic al operei muzicale			
3. Demonstrarea dexterităților muzicale și integrarea în activități artistice școlare, culturale, sociale			
4. Utilizarea terminologiei muzicale specifice pentru reflecție și autoexprimare			
5. Receptarea și promovarea valorilor muzicale naționale și universale			

Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Interpretarea cântecului; Audiția creației muzicale; Caracterizarea creației muzicale; Improvizarea melodiilor; Colaborarea în echipă.

EDUCAȚIA PLASTICĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Explorarea diverselor instrumente, materiale și tehnici de artă			
2. Valorificarea elementelor de limbaj plastic în exprimarea artistico-plastică			
3. Realizarea lucrărilor plastice în diverse tehnici și materiale de artă			
4. Cunoașterea noțiunilor elementare din domeniul artelor plastice			

Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Lucrări și compoziții plastice realizate prin utilizarea diverselor materiale, instrumente și tehnici de artă; Lucrare plastică utilizând creioanele colorate; Lucrare plastică utilizând acuarela/guașul; Lucrare plastică utilizând culoarea ca element de limbaj plastic; Lucrare plastică utilizând punctul/liniile; Lucrare plastică utilizând forma ca element de limbaj plastic; Compoziție plastică; Compoziție în materiale naturale; Prezentarea lucrării; Colaborarea în echipă.

EDUCAȚIA FIZICĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
------------------------	--------------------	----------------------------	----------------------------

1. Cunoașterea noțiunilor, cerințelor și legăturilor elementare referitoare la educația fizică și aplicarea acestora în practica educațională			
2. Dezvoltarea competențelor fizice de bază prin intermediul exercițiilor fizice			
3. Formarea calităților de personalitate, comportamentului civilizat, a deprinderilor comunicative și de interacțiune socială			
<i>Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Exerciții de front și formații; Exerciții cu caracter aplicativ (mers, alergări, sărituri etc.); Exerciții de dezvoltare fizică generală (EDFG); Exerciții de atletism (săritură, alergare); Exerciții din gimnastica de bază (rostogoliri, atârănări, semisfoară etc.); Jocul sportiv / jocul dinamic / ștafete; Aruncarea mingii; Colaborarea în echipă.</i>			

EDUCAȚIA TEHNOLOGICĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Elaborarea unui proiect de confecționare a unui obiect, care să răspundă unei trebuințe; prezentarea acestui proiect			
2. Conceperea și organizarea mijloacelor de confecționare a unui obiect conform proiectului elaborat			
3. Realizarea obiectului conform proiectului elaborat, respectând regulamentul tehnologic			
4. Evaluarea lucrării realizate, memorarea etapelor procesului tehnologic			
<i>Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Proiect de confecționare; Articole tradiționale; Confecționare de lucrări; Evaluarea lucrărilor confecționate.</i>			

LIMBA STRĂINĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Receptarea mesajelor orale			
2. Producerea mesajelor orale și interacțiunea orală			
3. Receptarea mesajelor scrise			
4. Producerea mesajelor scrise și interacțiunea scrisă			
5. Inițierea în cunoașterea altor culturi			
6. Conectarea la alte limbi și discipline			
<p><i>Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Conversație; Monologul. Prezentarea unui monolog succint la tema propusă; Transcriere/Copiere a enunțurilor simple a textului de mică extindere din manual; Scrierea după dictare; Scrierea unei scrisori scurte (de invitație, de acceptare, de refuz), mesaje electronice, cărți poștale scurte și simple (de aniversare, de felicitare etc.); Lectura imaginilor; Alcătuirea unor enunțuri simple; Povestirea unui text scurt; Comunicarea orală. Formularea propozițiilor simple; Colaborarea în echipă.</i></p>			

Recomandări/arri de dezvoltare (opțional):

Semnătura dirigintelui: _____

Semnătura părintelui: _____

L.Ș

Semnătura directorului